

اصول تربیت کودک از دیدگاه اسلام

از تولد تا 12 سالگی

محمد تقی صرفی پور

مقدمه

الحمد لله رب العالمين و الصلوه و السلام على سيد الانبياء و المرسلين محمد (ص) و اهل بيته الطاهرين

مهم ترين هدف خلقت انسان، تربيت اوست. اينكه انسان در مسير الهی تربيت شود تا به كمال برسد.

.لذا در سوره شمس خداوند حكيم 11 بار قسم خورده تا به ما بگويد كه: من شما را آدم افریدم. آدم زندگي كن و آدم بمير.

در تربيت انسان عوامل مختلفي تأثير گذار هستند. تغذيه. پدر و مادر. برادر و خواهر و اقوام.. معلم. رفيق. رسانه ها، محيط و در نهايت تصميم خود انسان كه سعادت را برگزيند يا شقاوت را.

مراحل تربيت مستقيم انسان يكي از انعقاد نطفه تا زمان وضع حمل. دوم دوران شيرخوارگي. سوم دوران كودكي تا زمان نوجواني. چهارم از نوجواني تا جواني است.

البته تربيت غير مستقيم از زمان ولادت تا هنگام مرگ ادامه مي يابد.

. قابل توجه است كه به نظر بعضي از اساتيد، كودكي از تولد تا سن دوازده سالگي است. نوجواني از دوازده سالگي تا بيست سالگي. جواني از بيست سالگي تا سي و پنج سالگي. ميانسالي از سي و پنج سالگي تا پنجاه سالگي و بزرگسالي از پنجاه تا هشتاد سالگي و كهنسالي از هشتاد تا هنگام رحلت است.

انشالله مورد استفاده خوانندگان محترم قرار گیرد.

زمستان 1400. کرمانشاه

اصول تربیت کودک

اصل اول: ازدواج با مومن صالح

اولین اصل برای تربیت کودک به ازدواج بر می گردد که با چه کسی ازدواج کنیم؟ آیا ازادیم با هرکسی خواستیم ازدواج کنیم؟ خیر ازاد نیستیم بلکه باید با کسی که شرایط یک همسر خوب را دارد ازدواج نماییم.

با شخصی ازدواج کنیم که مومن باشد. باتقوا باشد. پاکدامن باشد. نمازخوان باشد. با حجاب باشد.

دختری گفت برایم خواستگار آمد. از او پرسیدم نماز میخونی؟ گفت من با خدا لج کردم!.. پسری می گفت با دختری دانشجو ازدواج کرده ام که حجابش را رعایت نمی کند حالا نمی دانم چکار کنم؟

علی علیه السلام به برادرش عقیل فرمود: برایم همسری از قبیله شجاع پیدا کن تا فرزندی شجاع برایم دنیا بیاورد. وعقیل هم ام البنین را برای امیرالمومنین(ع)خواستگاری نمود و عباس قهرمان دنیا آمد..

الان اکثر جوانها برای ازدواج دنبال زیبایی و ثروت هستند..

از دامن زن بی حجاب و بی قید به دین فرزند خوب تربیت نمی شود.... دختری که دوست پسر دارد و روابط نامشروع دارد ولو موقع ازدواج پول خرج کند و جراحی کند و دوباره دختر! شود ولی به درد مادر بودن نمی خورد!

کسی که میخواهد مادر کودک شود هرکسی نمی تواند باشد. زیرا مادر در سعادت و یا شقاوت فرزندانش نقش بسیار مهمی دارد و مادر است که می تواند انسان سازی کند و با انجام وظایفی که بعده دارد فرزندانش را سعادتمند کند و بهشت را برای خود و فرزندانش بخرد.

اکثر کسانی که به درجات بالای معنوی رسیدند از تاثیر مادر بر روی خود می گویند و اینکه مادرشان زن پاکدامن و مومنی بوده و اگر آنها بجایی رسیده اند از برکت نفس پاک مادر بوده است

نقش مادر در سعادت و شقاوت فرزندان

بهشت زیر پای مادران است

ابتدا درباره این حدیث نبوی توضیح مختصری می دهیم.

یکی از مهم ترین سخنان پیامبر اعظم، درباره جایگاه مادر است که فرمود بهشت زیر پای مادر است.¹

در توضیح این حدیث شریف نبوی می گوئیم که یعنی مادر مسئولیت بسیار مهمی را در تربیت فرزندان خوب بعهدہ دارد که مادر اگر به وظیفه خود بخوبی عمل کند هم خود بهشتی است و هم فرزندان بهشتی خواهند بود.

در قران کریم در سوره اعراف هم به این وظیفه اشاره شده است انجایی که می فرماید:

¹."الجنة تحت اقدام الأمهات- كنز العمال، ج 16، ص 461، ح 45439؛ مستدرک الوسائل، ج 15، ص 180

والبلد الطیب یخرج نباته باذن ربه والذی خبث لایخرج الا نکدا^۲

یعنی سرزمین پاک و خیلی خوب، محصول خیلی خوب و پاک بیرون می دهد ولی سرزمین

بد و نامناسب، محصول بد می دهد.

مادر خوب، فرزند خوب تربیت می کند و مادر بد، محصول بد می دهد.

در روایت دیگری است که از زمانی که فرزند در شکم مادر است او را تربیت کنید. سوال

شد چگونه؟ فرمود با دادن غذای حلال به مادر.

امام خمینی فرمود: "در دامن زن، مرد به معراج می رود" یعنی اگر زن (مادر) اخلاق نیکو داشته، فرزند را

درست تربیت کند، عاقبت فرزند، بهشت و خوشبختی است. از این رو رَحِم (زهدان) پاک است که فرزندان

بهشتی تربیت می کند.

اینکه وقتی امام هادی (ع) می خواهد برای فرزندش امام حسن عسکری (ع) همسر بگیرد منتظر می ماند تا

نرجس خاتون از روم بیاید و او همسر امام عسکری (ع) بشود زیرا فقط رحم مطهر نرجس خاتون قابلیت و

شایستگی نگه داری مهدی ال محمد را دارد.

فقط خدیجه کبری است که می تواند فاطمه زهرا بزاید. فقط نجمه خاتون است که می تواند امام رضا (ع) و فاطمه

معصومه متولد کند.

در جنگ جمل وقتی امام علی (ع) به محمد بن حنفیه گفت برو به دشمن حمله کن. محمد ماند. امام گفت چرا جلو

نمی روی؟ محمد گفت صبر می کنم تا تیرها کم شود بعد حمله می کن. امام مشتی بر سینه او زد و فرمود رگی از

مادرت در تو است!

بعد به حسنین فرود شما حمله کنید. حسنین حمل کردند و به قلب لشکر دشمن زدند و پاهای شتر عایشه را

قطع کردند و دشمن شکست خورد.

اری مادر اگر ترسو باشد فرزند هم طبق علم ژنتیک ترسو خواهد بود و اگر مادر شجاع باشد فرزند هم شجاع

خواهد بود. همچنان که وقتی بعد از شهادت فاطمه زهراء س، امام علی خواستند ازدواج کنند به عقیل فرمودند

زنی از قبیله شجاع برای ما سراغ بگیر. عقیل هم فاطمه کلایه یعنی همان ام البنین را برای حضرت علی (ع) در

نظر گرفت که با ازدواج امام با ام البنین، خداوند چهار فرزند شجاع در راستان قمر منیر بنی هاشم ابوالفضل

عباس را به حضرت عنایت کرد.

مادر پاکدامن، فرزندش پاکدامن است ولی مادر الوده، فرزندش الوده خواهد بود. اون خانمی که حجابش را

رعایت نمی کند. با نامحرم شوخی می نماید. حیا ندارد. چگونه انتظار دارد فرزندش با حیا و عفیف باشد؟

اگر حضرت مریم مظهر عفاف و عبادت نبود نمی توانست مادر عیسی مسیح باشد.

مادر جایگاه بسیار مهمی دارد و باید به این جایگاهش توجه داشته باشد.

به مادر شیخ انصاری^۳ گفتند فرزندت به مرجعیت رسیده است. گفت اگر پیامبر هم می شد

تعجب نمی کردم چون برایش خیلی زحمت کشیدم و هیچگاه بدون وضو او را شیر ندادم.

مادر شیخ انصاری، دختر شیخ یعقوب فرزند شیخ احمد بن شیخ شمس الدین انصاری است. وی از زنان پرهیزکار عصر خود و از زنان متعبد بود و نوافل شب را تا هنگام مرگ ترک نکرده و چون اواخر عمر نابینا شده بود شیخ مقدمات تهجد وی را فراهم می کرد حتی آب وضویش را در

اگر مادر ناصالح باشد اثر بسیار منفی زیادی روی فرزند می گذارد. و گاه سعادت او را به خطر می اندازد.

سید هاشم حداد از شاگردان مرحوم قاضی می گوید:

مادرم از زنان مومنی بود که به خواندن زیارت عاشورا در هر روز مداومت داشت، طوری که بعد از نماز صبح مشغول تعقیبات نماز و از جمله زیارت عاشورای کامل می شد. او در حالی که برای فرزندانش صبحانه آماده می کرد زیارت را می خواند و انوار و برکات این زیارت عظیم در غذایی که فرزندان از آن می خوردند، جاری می شد و در رگ هایشان سریان می یافت.^۴

از مادر مرحوم مقدّس اردبیلی ، سبب مقام ارجمند فرزندش را سوال کردند ، ایشان فرمودند :

من هرگز لقمه شبهه ناک نخوردم.

قبل از شیر دادن به او ، وضو می گرفتم.

ابداً چشم به نامحرم نینداختم.

موقع احتیاج گرم می کرد این بانوی مکرمه به سال 1279 ق در نجف اشرف از دنیا رفت و شیخ در غم فقدان مادر بسیار متأثر و غمناک شد و ³گریه کرد

سید علی قاضی و شاگردانش، ص 155⁴

👉📖 در تربیت کودک بعد از شیر باز گرفتن ، کوشیدم.

👉📖 نظافت و طهارت او را مراعات داشتم.

👉📖 و با بچه های خوب ، او را می نشاندم.

نتیجه این بخش این شد که مادر خوب فرزندش خوب خواهد شد الا در مواردی استثناء. و مادر بد فرزندش بد خواهد شد الا در مواردی استثناء.

طبق قانون وراثت، صفات پدر و مادر به فرزند منتقل می شود و جنین در رحم با روحيات مادر پرورش می یابد. اگر مادر از تقوا، عاطفه و محبت برخوردار باشد، فرزند نیز با این صفات نیک بزرگ می شود.

اصل دوم تربیت کودک:

انعقاد نطفه در مکان و زمان مناسب.....

اسلام درباره اینکه نطفه کودک منعقد شود توصیه های بسیار مهم و حیاتی دارد که البته اکثر مردم اطلاعی از این توصیه ها ندارند درحالی که رعایت اینها جلو مشکلات کودکان را می گیرد و عدم رعایت اینها مشکلات بزرگی بوجود می آورد.

رعایت نکردن دستورات اسلام درباره زمانها و مکانهای مکروه درموقع بسته شدن نطفه

گاهی باعث تولد فرزندی که جسم ویا روح معیوب دارند میشود

در مکارم الاخلاق طبرسی وبحار این چنین آمده که : رسول خدا به علی فرمود

یا علی! به هنگام آمیزش سخن مگوی، که اگر فرزندی در آن حال متولد شود، از **لال شدن**

ایمن نباشد. همچنین نباید کسی در عورت همسر بنگرد که نگاه به عورت او، موجب

نابینایی (کوری) فرزند می شود. یا علی! با همسر خود با یاد و میل زنان دیگر جماع مکن،

که می ترسم اگر فرزندی پا بگیرد، **دیوانه وابنه ای و در صفت زنان** باشد.

یا علی! زیر درخت میوه دار نزدیکی مکن که اگر فرزندی حاصل شود، **جلاد یا آدمکش و**

یا کاهن شود

یا علی! در برابر خورشید و آفتاب نزدیکی مکن، مگر آن که خود را از نور با پرده ای

بپوشانید. در غیر این صورت اگر فرزندی به دنیا آید، **همواره در فقر و نکبت** به سر برد

یا علی! بر پشت بام جماع مکن که حاصل آن، فرزندی **منافق و ریاکار و بدعت گذار** باشد

یا علی! بین اذان و اقامه جماع مکن که در این صورت اگر فرزندی پدید آید، **به خونریزی**

حریص باشد

یا علی! با زن حامله ات جز با وضو نزدیکی مکن که اگر فرزندی متولد شود، **کور دل و بخیل** گردد.

یا علی! در شب عید فطر جماع مکن که حاصل آن فرزندی **شرور** باشد.....

یا علی! در اواخر هر ماه – دو روز مانده به آخر ماه – جماع مکن که اگر فرزندی **شود یاور** ستمکاران باشد و گروه مردمان را به هلاکت رساند.

یا علی! شبی که عزم مسافرت داری، جماع مکن که اگر فرزندی به دنیا آید، **مالش را به نا حق مصرف کند**؛ زیرا تبهذیر کنندگان برادر شیطانند. در طریق سفر تا سه شبانه روز از آغاز سفر نزدیکی مکن که اگر فرزندی متولد شود، **معین و یاور ستمکاران** گردد.

یا علی! شب های دوشنبه آمیزش کن که اگر فرزندی حاصل شود، **حافظ قرآن گردد** و به قسمت خدا خشنود باشد.

یا علی! اگر شب های سه شنبه جماع کنی و فرزندی آید، **شهادت روزی** او گردد پس از آن که به یگانگی خدا و نبوت من شهادت دهد، و خداوند با مشرکان عذابش نکند و دهانش خوشبو باشد. این فرزند رحم دل و دست و دل باز است و زبانش از دروغ و بهتان پاک خواهد بود.

یا علی! اگر شب پنجشنبه آمیزش کنی و فرزندی به وجود آید، **یا حاکم و یا عالم** گردد. اگر روز پنجشنبه به هنگام رفتن خورشید از وسط آسمان نزدیکی کنی و فرزندی پا بگیرد، **شیطان به او نزدیک نگردد و پر فهم باشد** و خداوند سلامت دین و دنیا را روزی اش سازد.

یا علی! اگر شب جمعه جماع کنی و در اثر آن فرزندی پدید آید، **سخنگو و حرف زن** باشد. و اگر روز جمعه پس از عصر نزدیکی کنی، **دانشمند و معروف و مشهور** گردد ان شاء الله تعالی .

یا علی! در ساعت اول شب جماع مکن که ایمن نیستی فرزندی **ساحر شود** و دنیا را بر آخرت برگزیند .

یا علی! وصیت مرا حفظ کن، چنان که من از برادرم جبرئیل حفظ کردم (مکارم الأخلاق، ص 209-211؛ بحار الأنوار، ج 103، ص 282-283)

اگر مرد مشروب بخورد بچه دیوانه یا معلول می شود شود.

پزشکی به صدراعظم المان گفت شما در مشروب فروشی هارا ببینید تا من در تیمارستان ها را ببندم!

دوری از روابط نامشروع:

بچه حرام زاده در مسیر نادرست قرار می گیرد...شمرها.ابن زیادهای یزیدها نتیجه عمل نامشروع به دنیا آمدند و باعث نابودی و خرابی زیادی شدند.

متأسفانه بر اثر نفوذ فرهنگ غرب بعضی از مسلمانان! می گویند نیاز به عقد نیست و همینکه زن و مردی هم را دوست دارند کافی است و بچه حلال زاده است! **بعضی ازدواج سفید** می کنند! در حالی که هم در اسلام و هم در تمام ادیان الهی، باید رسم و رسوم ازدواج انجام شود تا بچه حلال زاده باشد.

اصل سوم: مواظبت در دوران بارداری

بسیار سفارش شده که والدین از غذای حرام و حتی غذای مشکوک در زمانی که تصمیم به فرزندآوری دارند، پرهیز کنند. این مسئله آن قدر مهم است که در زندگی رسول اکرم (ص) دیده می شود که برای انعقاد نطفه حضرت زهرا (س)، به امر خداوند مدتی از حضرت خدیجه (س) فاصله گرفتند و پس از چهل روز عبادت و روزه داری، با غذایی که از بهشت آورده شد، افطار کردند آن وقت نطفه حضرت زهرا (س) منعقد شد. شاید با تأسی از همین سنت حسنه باشد که عده ای از بزرگان سفارش می کنند که والدین پیش از بچه دار شدن روزه بگیرند

اسلام و تغذیه دوران بارداری

دکتر حسن اکبری محقق و مدرس طب اسلامی-ایرانی در این خصوص بیان داشت: اسلام برای تمام دوران های انسان، حتی قبل از انعقاد نطفه، دستورات مهمی دارد که اگر به درستی رعایت شوند ضامن سلامت روح و جسم وی خواهد بود. یکی از دوران های خیلی مهم دوران جنینی است که انسان نیاز به خوراک معنوی و مادی دارد.

ماه اول و دوم

وی ادامه داد: در واقع در دین ما به نحوی برای تمام 9 ماه دوران بارداری، تناول نوع خاصی از خوراکی ها آمده است. توصیه شده در ماه اول صبح ها کمی سیب شیرین میل شود، روزهای جمعه قبل از صبحانه انار، و هر روز بر دو عدد خرما سوره ی قدر خوانده و آن را ناشتا بخورید. برای ماه دوم نیز، توصیه شده است که هر هفته گوشت گوسفند با کمی شیر

گاو طبیعی و سیب شیرین خورده و یا هر روز بر دو عدد عناب، سوره ی توحید قرائت شود و ناشتا میل گردد.

ماه سوم و چهارم

اکبری اضافه کرد: برای ماه سوم توصیه شده، صبح ها یک قاشق مربا خوری عسل و هر روز بر یک عدد سیب آیه الکرسی قرائت شده و ناشتا بخورید و همچنین، روزانه یک عدد کندر میل کنید. در ماه چهارم، سیب شیرین، عسل و انار هر روز میل کنید و بر دو عدد انجیر سوره والتین خوانده و ناشتا بخورید.

ماه پنجم و ششم

محقق و مدرس طب اسلامی – ایرانی در خصوص تغذیه ماه پنجم و ششم نیز، گفت: در ماه پنجم، هر روز صبح مقداری خرما میل نموده و برای ماه ششم پس از صبحانه، انجیر و زیتون بخورید و از خوردن دنبه در این ماه پرهیز کرده و هر روز یک عدد انار پس از خواندن سوره فتح ناشتا میل نمایید.

ماه هفتم، هشتم و نهم

وی ضمن اشاره به اینکه این موارد خلاصه ای از توصیه هاست و مادران باردار می توانند به کتاب هایی که در این زمینه چاپ شده مراجعه کنند تا اطلاعات دقیق تری کسب کنند، افزود: برای ماه هفتم صبح ها سوره انعام را بر بادام خوانده و میل نمایید، البته تا 40 روز ادامه دهید بهتر است. اگر فصل تابستان باشد، خربزه بعد از هر غذا میل شود و قبل و بعد آن آب ننوشید و هر روز بر یک عدد میوه، سوره یس بخوانید و ناشتا میل کنید. برای ماه هشتم هم آمده است که ماست شیرین، عسل و هر جمعه نیز، انار شیرین میل شود.

وی ادامه داد: در خصوص ماه آخر، یعنی ماه نهم سفارش شده که بهترین غذا کباب گوشت گوسفند است و ادویه میل نشود. خرما خورده شود و یا هر روز بر مقداری شیر و خرما، سوره دهر بخوانید و آن را ناشتا میل کنید. به امید اینکه فرزندی سالم از نظر جسمی و روحی به دنیا بیاورید.

اکبری در پایان گفت: البته توصیه های دیگری هم در دین ما نسبت به تغذیه در این دوران شده است، مثلاً آمده است: به زنان باردار گلابی بدهید که فرزند را نیکو و زیبا می کند و یا اینکه خوردن گلابی مایه قوت قلب، پاکی معده، دلیری و زیبایی بچه می شود. یا اینکه خوردن کندر توسط زن باردار، سبب زیادی عقل بچه، پاکدلی، دانا و شجاع شدن پسر و خوش خو و نیکو شدن دختر می شود.

داستان عالمی که فرزندش مشک سقا را سوراخ کرد!

عالمی با پسرش در کوچه ای می رفت. سقایی عالم را دید و مساله ای از او پرسید. در این حین پسر عالم با چیز نوک تیزی، مشک سقارا سوراخ کرد! عالم ناراحت شد وقتی به خانه برگشت به خانمش گفت من تابحال نه تنها حرام بلکه مکروه هم انجام ندادم پس چرا پسر من مشک سقارا سوراخ کرد؟ حتما شما کار بدی کردی! خانم فکری کرد و گفت درست می گویی! وقتی به این بچه حامله بودم روزی درایام بارداری میل به انار پیدا کردم و چون پول نداشتیم رفتم اناری بدون اجازه صاحبش برداشتم و با سوزن سوراخ کردم و ابش را خوردم! در ایام بارداری از دعوا و درگیری وجوش و خروش بپرهیزد.

روانشناسان گفته اند که آرامش مادر در دوران بارداری به آرام بودن اعصاب فرزند کمک شایان می کند و مادرانیکه در دوران حاملگی درگیری فکری و آشوبهای ذهنی دارند، فرزندان عصبانی و اهل خشونت و دعوا بدنی می آورند.

وقتی کودکی متولد میشود خدا به دو فرشته می گوید سعادت یا شقاوت اورا بنویسید! ان دو فرشته می گویند ما نمی دانیم بسعادت می رسد یا بدبخت می شود! خداوند می فرماید به پیشانی مادرش نگاه بکنید اونجا معلوم است که کودک سعید می شود یا شقی!....

اصل چهارم: نامگذاری شایسته

شروع تربیت:

از ابتدای تولد کودک، تربیت شروع می شود. اذان و اقامه ای که در گوش کودک گفته می شود. نام مناسبی که بر روی او گذاشته میشود. محبت هایی که والدین به او ابراز می کنند. تغذیه درست و... همه مراحل تربیت کودک هستند.

نامگذاری زیبا:

یکی از ویژگیهای پیامبران و امامان علیهم السلام این بوده است که نام زیبا و خوب داشتند و بر نامگذاری زیبا بر روی فرزندان شان تاکید داشتند. داشتند و به ما هم توصیه کرده اند نام خوب برای فرزندانمان بگذاریم.

زیباترین نام که بر روی بشر گذاشته شده است یکی نام محمد است که بر روی پیامبر اسلام گذاشتند و یکی نام علی هست که بر روی امیرالمومنین گذاشته شد. که از طرف خداوند بود. بعد نام فاطمه و حسن و حسین و زینب که اینهاراهم به دستور خداوند قرار دادند.

پیامبر اسلام می فرمودند: هر کس چهار پسر داشته باشد و نام یکی از آنها را به نام من، "محمد"، نامگذاری نکند، به من جفا کرده است. اگر اسم فرزندان را محمد گذاشتید او را گرامی بدارید و به او احترام کنید^۵

همچنین می فرمودند: حتی بچه های سقط شده را هم نامگذاری کنید، چون در روز قیامت که مردم را به اسم می خوانند، بچه های سقط شده به پدران شان اعتراض می کنند که چرا برای ما اسم نگذاشتید؟

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) خودشان، نام آخرین فرزند فاطمه زهرا (سلام الله علیها) را قبل از تولد، محسن گذاشت، که البته در ماجرای هجوم به خانه آن حضرت، سقط و به شهادت رسید.^۶

امام باقر (علیه السلام) می فرمایند: «وقتی شیطان می شنود کسی را به اسم محمد یا علی صدا می زنند، مانند قلع ذوب می شود.

. امام حسین فرمود: «لَوْ وَلِدَ لِي مِائَةٌ لَأَحْبَبْتُ أَنْ لَا أَسْمِيَ أَحَدًا مِنْهُمْ إِلَّا عَلِيًّا»^۷

. امام حسین (ع) فرمود اگر خداوند ۱۰۰ پسر هم به من بدهد اسم همه شان را علی می گذارم،

در مورد نام، خود فرد چون طفل است نقشی ندارد و این والدین هستند که مسئول هستند لذا اگر نام نامناسب بگذارند فردای قیامت از طرف فرزند مورد شکایت قرار می گیرند.

پیامبر اکرم (ص) فرمود: اولین هدیه ای که هر یک از شما به فرزندش می بخشید نام خوب است، پس بهترین نام را برای فرزند خود انتخاب کنید.^۸

نام دخترت را عوض کن

یعقوب بن سراج می گوید: « خدمت امام صادق علیه السلام رفتم و دیدم که حضرت بالای سر موسی بن جعفر علیهما السلام که در گهواره بود ایستاده است و مدت زمان طولانی با او راز می گفتند . من نشستم تا سخن حضرت علیه السلام تمام شد . آنگاه حضرت به من فرمودند: « نزد مولایت برو و به او سلام کن . » من نزدیک (گهواره) رفتم و سلام کردم . با زبان فصیح جواب مرا دادند و فرمودند: « برو و اسمی که دیروز برای دخترت نهادی ، عوض کن ، زیرا آن نامی است که خدا آن را مبغوض دارد ! (نام دختر من حمیراء بود) . سپس امام صادق علیه السلام به من فرمودند: « به دستور او رفتار کن ، تا هدایت شوی » من

خسروی، موسی، احتجاجات، ج 2، ص: 108،^۶

« کافی، ج ۶، ص ۱۹ »^۷

وسائل الشیعه- جلد 15^۸

رفتم و نام دخترم را عوض کردم»^۹.

..پیامبر خدا نام های نامناسب را تغییر می داد مثلاً دختر عمر اسمش عاصیه یعنی معصیت کار بود، پیامبر نامش را به جمیله تغییر داد. شخصی پیش پیامبر خدا آمد و گفت نامش ظالم! است. پیامبر خدا نامش را سلیمان گذاشت

لیستی حیرت انگیز از اسامی ایرانیان که برای تغییر اسم خود به ثبت احوال مراجعه نموده اند!

به گزارش ایران ناز همشهری جوان در شماره اخیرش، لیستی حیرت انگیز از اسامی ایرانیان منتشر کرده که صاحبان این اسامی، از سال هفتاد به این سو برای تغییر نامشان، به ثبت احوال مراجعه کرده اند. هم اکنون ۳ هزار و ۷۳۷ نام پسرانه و ۳ هزار و ۸۱۲ نام دخترانه قابل تغییر وجود دارد که هر شخصی نامش در آن باشد بلافاصله به اسم مناسب، قابل تغییر است. البته ممکن است اسمی در این فهرست ها نباشد اما از دید ثبت احوال قابل تغییر باشد. در این باره فرد باید دنبال مجوزهای لازم باشد.

باباقلی، گرگ آقا، بره، چاه، آرشیو، آسیب، اجباری، اخی، اردوخان، اشتر، اهریمن، باباقلی، بیابانی، ملخ، فضا، فراری، شفتالو، شربت، قطار، قطاری، قسمت، قربانی، کابوس، گشنه، گرگ آقا، بره، بشم، بهداشت، بوشفر، چاه، چراغ، چیترا، زنگی، سرباز، شوجر، علاقه، غم، غارت، فرار، فراری، فراموش، کوپال، گمان، لذت، لشکر، لלו، ورنند، یتیم

. تنها برخی از اسامی پسران قابل تغییر در این فهرست هاست که در ثبت احوال ثبت شده است

این اسامی غالباً به قبل از سال ۱۳۷۰ بر می گردد. از زمانی که مهندسی فرهنگ نام و نام نویسی وارد شدیم دیگر اجازه نمی دهیم والدین اسامی نامناسب، نامتعارف و مغایر با جنس برای فرزندانشان انتخاب کنند؛ دلیل این کار هم همان فهرست هایی است که با توجه به اصرار والدین مأمور ثبت احوال را وادار به ثبت اسم می کرده اند.

باجی، بیزار، نوشابه، بیلاق، خرما، آشفته، آفت، اجبار، افسرده، پنبه، تعارف، حلوا، خرما، خیار، شربتی، شقیقه، کفتر، نیمکت، قیمتی، همیشه، نوشابه، کبریت، بیلاق، لوله، لیاقت، لبو، لباء، مشکي، مشکي جان،

مغلوبه، مقتول، حاضر، حالتاج، حسرت، حضرت، حبصه، خارا، خابس، پارچه، پاکت، پنیر، پوپول، پولی،
انقلاب، اوجق، آمریکا، آلمان، انگلیس، انه، آقا بگم، ادامه و ارزان

در بین اسامی دختران این اسمی نیز به چشم خورده است :

آشفته--آبجی مار—آواره-آفت

ادامه-ارزان-بانک ناز-برنج—خواننده-زابل-رادار-عرعر-غم انگیز-قیطان-کشمش-عکس

و در بین اسامی پسران:

ببر-باقالی-عادی-سنباب-کافر-ستم-کلاغ-مزاحم-مسکو

بهترین نام ها ، نام های پیامبران

امام باقر (ع) می فرماید: «راست ترین نام ها، نامی است که گویای عبودیت و بندگی باشد، بهترین نام
ها نام های پیامبران است»^{۱۰}

مصدق این حدیث نام هایی چون عبدالله ، عبداللطیف ، عبد الفتاح و همچنین است یوسف، یونس، موسی
...، عیسی، ابراهیم، داوود، دانیال، یعقوب ، محمد ، احمد و

نامگذاری به نام اهل بیت علیهم السلام

به امام صادق علیه السلام عرض شد: فدایت شوم ما فرزندان خود را به نام شما و پدران شما می نامیم. آیا
این عمل به حال ما سودمند است؟

امام فرمود: آری به خدا قسم! مگر دین چیزی جز مهر ورزیدن و بغض و تنفر است؟! خداوند متعال می
فرماید: اگر خدا را دوست می دارید از من (حضرت محمد(ص)) پیروی کنید تا او(خدا) نیز شما را
دوست بدارد و گناهانتان را ببامرزد، که او آمرزنده و مهربان است(آیه ۳۱ سوره آل عمران).^{۱۱}

میزان الحکمه حدیث 8911¹⁰

مستدرک الوسائل - جلد 15¹¹

حضرت فاطمه دارای نه نام نزد خدا بوده که

شامل: فاطمه، صدیقه، مبارکه، طاهره، زکیه، راضیه، مرضیه، محدثه و زهراء

که هر کدام از این نامها نشان دهنده یکی از فضائل و خویهای حضرت فاطمه زهرا است.

:امام صادق علیه السلام می فرمایند

(2). اگر نام دختر را «فاطمه» گذاشتی، به او حرف بد نزن و وی را نفرین نکن و او را کتک نزن

:امام کاظم علیه السلام می فرمایند

(3). در خانه ای که نام «فاطمه» باشد، سختی و تنگدستی وارد نمی شود

امام کاظم (ع) فرمود: اگر نامی غیر از نام پیامبران و امامان و مادران آنها روی فرزند شماست ان را برای رضای خدا تغییر دهید مبدا در قیامت فرزندان شما بخاطر نامهای زشتی که دارند از شما شکایت نمایند.

نام گذاری از نظر حجه الاسلام قرائتی

نام جزء شعائر است. اگر نام خوب باشد، شعائر، خوب تشویق می شود. باید در نام ها و نام گذاری ها دقت کنیم. نام بزرگواران را روی بچه هایمان بگذاریم. حدیث داریم «رَحِمَ اللَّهُ مَنْ أَحْيَا أَمْرَنَا» (اختصاص مفید، ص ۲۹) خدا رحمت کند کسی را که امر ما را زنده کند. یکی از راه های زنده کردن امور اهل بیت این است که نام های اهل بیت را زیاد روی بچه ها بگذاریم. امروز دنیا برای شرکت ها، کارخانه ها، اداره ها و وزارت خانه ها کلی پول می دهد و طرح می خواهد. گاهی در روزنامه اعلام می کنند برای فلان مؤسسه مثلاً یک آرم می خواهیم، طرحی می خواهیم، چون گاهی وقت ها یک نام و یک طرح و یک آرم گویای یک کتاب است. گاهی یک نشانه و یک علامت بسیار حرف دارد. وقتی وارد بیمارستان می شوی، یک عکس آن جاست گویای این که این جامنطقه ی سکوت است، یک علامت، یک آرم، یک نشانه و یک طرح، گاهی ممکن است یک یا دو صفحه مطلب باشد. ما کتاب هایی داشتیم

که وقتی پشت کتاب را نگاه می کردی، از طرح پشت کتاب آدم می فهمد این کتاب چه خط و سیری را دنبال می کند. باید به نام دقت کرد! نام زشت خیلی اثر دارد.^{۱۲}

پیامبر خدا نام های نامناسب را تغییر می داد مثلا دختر عمر اسمش عاصیه یعنی معصیت کار بود، پیامبر نامش را به جمیله تغییر داد. شخصی پیش پیامبر خدا آمد و گفت نامش ظالم! است. پیامبر خدا نامش را سلیمان گذاشت.

داستان

طلبه ای می گفت وقتی خانم باردار بود پزشکی که خانم تحت معاینه ایشان بود از ما قول گرفته بچه بدنیا آمد پسر بود اسم دکتر را بر او بگذاریم و همینطور هم شدو نام دکتر را بر روی پسرمان گذاشتم ولی این بچه همیشه بیمار بود! تا اینکه خدمت ایه الله بروجردی رفتم و قضیه را گفتم ایشان فرمود اسم بچه ات را تغییر بده! اسم او را عوض کردم بچه خوب شد!

مسئول فرهنگی سفارت ایران در نروژ:
وقتی رهبر کمونیست نروژ مسلمان شد، بعد از مدتی «آنا بریت» همسرایشان با من تماس گرفت و گفت: می خواهم مسلمان شوم.

من شگفت زده شدم و خدا را سپاس گفتم. آنا بریت گفت: من چادر می خواهم!
گفتم: پوشیده بودن کافی است. چرا چادر می خواهی؟ (چرا که ترسیدم با جوی که در آن جا علیه چادر بود توان تحمل این سختی ها را نداشته باشد).
اما او باز هم تأکید کرد:

می خواهم با لباس رزم زنان ایرانی که الگو و سمبل من بوده اند شهادتین را بگویم.
به او گفتم: چه اسمی را انتخاب کرده اید؟
گفت: زینب.

گفتم چرا؟

گفت تحقیق کرده ام دیدم حضرت زینب-سلام الله علیها- زن صبور، مقاوم و کاملی بوده است.»
می گذارد.

.....

اصل پنجم: تغذیه حلال و شیر مادر یا تغذیه بوسیله دایه پاکدامن

دو سال نوزاد را شیر مادر دادن

وَأَوْلَدَتْ يُرْضِعْنَ أَوْلَدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ...: (بقره، 233) مادران، فرزندان خود را تا “...دو سال تمام شیر بدهند

روایات بیانگر آن است که شیر مادر، غذای منحصر به فرد نوزاد است و تأثیری بسیاری در فرزند دارد؛ آن گونه که ممکن است طبع وی را تغییر دهد. بنابراین توصیه شده فرزندان را برای شیر خوردن به زن احمق یا دیوانه یا روسپی یا شراب خوار نسپارید... داستان فرزند شیخ فضل الله نوری. ...

پسر طالح شیخ فضل الله نوری

گویند شهید شیخ فضل الله نوری شهید مشروطه، پسری داشت که طالح بود یعنی ادم فاسدی بود. وقتی علت انحراف این پسر را از شیخ پرسیدند. شیخ فرمود من از زمانی که این پسرم کودک بود فهمیدم که ادم درستی نخواهد شد! زیرا وقتی متولد شد مادرش شیر نداشت. برای او دایه گرفتیم که به او شیر می داد. ولی بعد از مدتی فهمیدیم دایه ادم ناپاکی است! و این پسر از شیر ادم ناپاک تغذیه کرده است پس عاقبت به خیر نمی شود.

....داستان با وضو شیر دادن مادر شیخ انصاری. ..

مادر جایگاه بسیار مهمی دارد و باید به این جایگاهش توجه داشته باشد.

به مادر شیخ انصاری^{۱۳} گفتند فرزندت به مرجعیت رسیده است. گفت اگر پیامبر هم می

شد تعجب نمی کردم چون برایش خیلی زحمت کشیدم و هیچگاه بدون وضو او را شیر

ندادم.

مادر شیخ انصاری، دختر شیخ یعقوب فرزند شیخ احمد بن شیخ شمس الدین انصاری است. وی از زنان پرهیزکار عصر خود و از زنان متعبد بود و نوافل شب را تا هنگام مرگ ترک نکرده و چون اواخر عمر نابینا شده بود شیخ مقدمات تهجد وی را فراهم می کرد حتی آب وضویش را در موقع احتیاج گرم می کرد این بانوی مکرمه به سال ۱۲۷۹ ق در نجف اشرف از دنیا رفت و شیخ در غم فقدان مادر بسیار متأثر و غمناک شد و^{۱۳} گریه کرد

اصل ششم: نقش افرینی پدر

نقش پدر در تربیت کودک

اسلام برای مقام پدر ارزش فراوانی قائل است و پدر نقش مهمی در سعادت و یا شقاوت فرزندان و خانواده خود دارد.

پدرانی بودند و هستند که با مجاهدت های فراوان، خانواده خود را به شجره طیبه تبدیل کرده اند و همه اعضای خانواده افراد صالح و خوب و مفید برای جامعه هستند. یکی معلم است. یکی پاسدار است. یکی شهید شده است. یکی مسجدی است یکی پرستار پاکدامن است. یکی کشاورز زحمت کش است و... اما پدرانی هم هستند که به تربیت اهمیت ندادند و نمی دهند و خانواده خود را به بیراهه برده اند.

روزی باتفاق دادستان یکی از شهر ها از زندانی بازدید می کردیم دادستان، شخصی را که مسن بود نشان داد و گفت این شخص با دو پسرش که کنارش هستند مواد فروشند! و زنش هم در زندان زنان زندانی است

آری این پدر، خانواده خود را در مسیر نادرست قرار داد و سرنوشت آنان زندان و بیچارگی و ... است

آگاهی پدر نقش مهمی در موفقیت او در تربیت فرزندان ایفا می نماید. پدران باید مرتب آگاهی خود را افزایش دهند و بقول معروف آگاهی خود را به روز نمایند

تا بتوانند در حوادثی که پیش می آید عکس العمل درست ارائه دهند و از بحران ها
فرصت بسازند.

مثلا اگر فرزند سیگار می کشید پدر چگونه با او برخورد نماید؟ اگر خود ارضایی می کرد
چگونه؟ اگر رفیق ناباب داشت پدر چکار کند؟ اگر نماز نخوند چه باید کرد؟ اگر دختر
حجابش رو رعایت نکرد؟ اگر دختر، دوست پسر داشت؟ اگر دختر عاشق جوان بی دین و
بی ادب شده بود؟ اگر دختر درس نخواند؟

...اگر فرزندان از پدر اطاعت نکردند پدر چه باید بکند؟

در جواب می گوئیم که اسلام دستور داده تربیت را از زمانی که فرزند در شکم مادر هست
شروع کنید. با تغذیه حلال مادر. و اینکه بعد از تولد، از کودکی تربیت دینی او را شروع
کنید. نام اسلامی بر روی او بگذارید. قرآن را به او یاد دهید. او را به مجالس اهل بیت علیهم
السلام ببرید از بردن او به مجالس گناه بخصوص عروسی های مختلط و پر از گناه
جلوگیری کنید. از ماندن او در خانه دیگران حتی فامیل نزدیک بمدت طولانی ممانعت
نمایید.. از هفت سالگی او را به نماز وادار کنید و با تشویق و تذکر همیشگی بر نماز
او نظارت کنید. او را تشویق به رفتن به مسجد نمایید و او را مسجدی بار بیاورید. نسبت به
دوستان او کاملا مراقبت نمایید. نسبت به استفاده او از اینترنت و فضای مجازی و موسیقی و
فیلمها مواظبت نمایید. بعد از رسیدن به بلوغ در ازدواج او تسریع نمایید. و در طول دورانی
که پیش شماست مرتب او را موعظه و نصیحت کنید. با این روش انشاالله فرزندان خوبی
تربیت خواهید نمود که باعث افتخار شما خواهند شد

وظایف مهم پدر در تربیت کودک

اسلام وظایف زیر را برای پدر قرار داده است: به فرزندش محبت نماید و شخصیت او را حفظ کند. نام مناسب برا فرزند انتخاب کند. قرآن به او بیاموزد. ادب به او یاد دهد. او را به نماز امر کند. بر معاشرت او نظارت کند. در اولین فرصت ممکن برای ازدواج او اقدام نماید...

امام سجاد علیه السلام در رساله الحقوق فرمودند: حق فرزند تو این است که بدانی او از توست و هر گونه که باشد چه نیک و چه بد، در دنیای گذرا به تو منسوب است و تو در آن چه به او سرپرستی داری مسئول هستی، در ادب نیکو و راهنمایی به سوی پروردگار و یاری او بر طاعت خداوند درباره تو و خودش. پس بر این کار پاداش میگیری اگر درست عمل کنی، و کیفر می بینی اگر نادرست عمل نمایی؛ پس او را چنان تربیت کن که با اثری که بر او می گذاری در دنیا زیبایی بیافرینی و با قیام شایسته به وظیفه ای که نسبت به او داری در نزد خداوند معذور باشی، که هیچ قوتی نیست مگر از خداوند.

اولین وظیفه پدر محبت کردن به فرزندان می باشد. که در راس همه وظایف پدران می باشد.

كَانَ النَّبِيُّ ص إِذَا أَصْبَحَ مَسَحَ عَلَى رُءُوسِ وَلَدِهِ وَ وَلَدِ وَلَدِهِ (عده الداعی، ص 89) پیغمبر ما «صبح به صبح دست روی سر بچه اش می کشید و دست روی سر نوه هایش می کشید

پیامبر گرامی اسلام(ص) دختران را حتی در دادن هدایا بر پسران مقدم دانسته و می فرمایند: هرکسی به بازار رود و تحفه ای بخرد و آن را برای خانواده اش ببرد همانند حمل کننده صدقه به سوی نیازمندان است و باید دختران را در دادن هدایا بر پسران مقدم بدارد، زیرا هر کس دخترش را خوشحال کند مانند آن است که برده ای از نسل حضرت اسماعیل را آزاد ساخته است .

همچنین آن حضرت فرمود

میان اولاد خود در دادن هدیه به مساوات عمل کنید و اگر خواستی کسی را بیشتر هدیه
. دهی به دختران بیشتر بده

:رسول حق (ص) فرمود

خداوند به دختر مهربان تر از پسر است، کسی که باعث خوشحالی دخترش شود، خداوند
روز قیامت او را خوشحال می کند

حضرت چرا از این حرف اقرع خشمگین شد

روزی رسول خدا (ص) حسن و حسین (ع) را می بوسید. شخصی به نام اقرع بن حابس
گفت: من ده فرزند دارم و هرگز هیچ یک را از آن ها را نبوسیده ام. آن حضرت فرمود:
هر کس رحم نکند بر او رحم نمی شود. برپایه روایتی آن حضرت به قدری از این گفتار
وی خشمگین شد که چهره اش برافروخت و به او فرمود: اگر خدا عاطفه را از دلت کنده
است با تو چه کنم؟ هر کس بر خردسالان ما مهر نوزد و بزرگان ما را احترام نکند از ما
. نیست

«وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِذَا أَصْبَحَ مَسَحَ عَلَى رُؤُسِ وَلَدِهِ»

روش رسول اکرم (ص) در خانواده این بود که همه روزه صبح دست محبت به سر فرزندان
خود می کشید

:امام صادق (ع) می فرماید

مردی که نسبت به فرزندان خود محبت بسیار دارد مشمول رحمت و عنایت مخصوص
خداوند بزرگ

است.

:پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمود

فرزندان خود را بسیار ببوسید زیرا برای شما در هر بوسیدن درجه ای است...فرزندان نیاز به محبت دارند.اگر محبت به آنها از طریف پدر و مادر تامین نشود احتمال دارد جذب محبت دیگران شوند و آسیبهای جدی ببینند

:امام صادق (علیه السلام) می فرمایند

به راستی که خداوند پدر و مادر را به خاطر شدت محبت به فرزند می آمرزد

.همچنین علاوه بر محبت به فرزندان، به آنان خوبی و نیکی کند

امام صادق (ع) فرمود: «بِرُّ الرَّجُلِ بَوَلَدِهِ بَرُّهُ بِوَالِدَيْهِ

کسی اگر به بچه اش احترام کند، ثواب کسی را دارد که به پدر و مادرش احترام کند

که در این روایت امام جعفر صادق علیه السلام، خوبی کردن به فرزند را معادل خوبی کردن به پدر و خود می داند

واقعا پدر اگر خوب باشد خانواده خوب خواهند بود و اگر پدر بد باشد خانواده بد خواهند بود!

پدران سختگیر و خشن مورد تایید اسلام نیستند و تاثیر منفی روی تربیت فرزندان دارند

رسول خدا(ص) فرمود: بدترین مردم، فرد سختگیر بر خانواده است. شخصی پرسید: مراد از سختگیری بر خانواده چیست؟ فرمود: هرگاه مرد وارد خانه شد همسرش بترسد و فرزندش بهراسد و بگریزد و هرگاه از خانه بیرون رفت همسرش شاد شود.

اسلام دین محبت به فرزندان است و از بداخلاقی و تندخویی نسبت به فرزندان نهی کرده است و در زندگی رسول خدا که الگوی نمونه است می بینیم که پیامبر اسلام همه وجودش سرشار از محبت به کودکان می باشد. همچنین اهل بیت علیهم السلام همیشه به فرزندانشان محبت می ورزیدند و پدران هم باید این چنین باشند تا فرزندان شان در پرتو این محبت، تربیت مناسبی داشته باشند.

در تاریخ زندگانی و احوالات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آمده است که : بسیار می شد که نوزادی را نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می آورند تا او نامگذاری کند و یا برایش دعا بفرماید، حضرت برای احترام به خانواده طفل ، نوزاد را در دامن خود می نهاد، بسا می شد که بچه در دامن حضرت ادرار می کرد و لباس حضرت را آلوده می نمود، برخی از کسانی آنجا فریاد برمی آوردند، (اعتراض می کردند)

حضرت فرمود: ادرار بچه را قطع نکنید (او را نترسانید) و می گذاشت بچه ادرارش را تمام کند، سپس با روی باز دعا می کرد یا نامگذاری می نمود و نمی گذارد خانواده طفل ناراحت شوند، وقتی آنها می رفتند، لباس خویش را می شست

نصایح اهل بیت علیهم السلام در مورد فرزند

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به مردی که دو پسر داشت و یکی را بوسید و دیگری را نبوسید نگاه کرده فرمود: چرا میان آندو به تساوی رفتار نکردی

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: ((يلزم الوالدین من العقوق لولد هما ما يلزم الولد لهما من عقوقهما اذا كان الولد صالحا.))

پدر و مادر هم عاق فرزندشان می شوند اگر فرزند صالح باشد همچنانکه فرزند عاق پدر و مادر می شود

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: رحمت خدا بر پدری که فرزندش را در نیکی به پدر یاری دهد، به اینکه از خطایش در گذرد و برای او میان خودش و خدا دعا کند

اصل ششم: محبت متعادل

برخی از والدین محبت را یک نیاز جانبی می دانند که اگر پاسخ داده شود بد نیست؛ اما اگر به آن بی توجه باشیم اتفاق خاصی رخ نمی دهد

این دسته از والدین، نیازهای ظاهری مثل غذا، پوشاک، مسکن و ... را اصلی ترین نیازها می دانند که اگر تأمین شد، زندگی فرزندشان تأمین شده و اگر هم تأمین نشد، زندگی فرزندشان پا در هوا است

نباید فراموش کرد که بسیاری از ناهنجاری های تربیتی ریشه در احساس نیاز شدید فرزندان به محبت دارد. برای اثبات این مدعا کافی است سری به کانون های اصلاح و تربیت بزنیم و ببینیم چه تعداد از کودکان و نوجوانانی که مرتکب جرم و جنایت شده و به این کانون ها آمده اند، نیازشان به محبت از سوی خانواده تأمین شده است؟

پرورشگاه برای کودک مناسب نیست. والدینی که به هر علی کودک را به پرورشگاه می سپارند اشتباه می کنند و بعدا متوجه اشتباهشان می شوند. چون کودک از محبت والدین

محروم میشود و چه بسا در پرورشگاه مورد بی مهری و ظلم قرار گیرد و اینها بعدا بازخورد خود را نشان می دهد!

در تظاهرات مردم قم علیه شاه، برای مقابله با مردم، از تهران مامورینی آورده بودند که از سر تا پاه مسلح بودند و یچ رحم و شفقتی نداشتند. مردم هم به انها داد می زدند: پرورشگاهی! پرورشگاهی!

فرزندانی که در خانواده دچار کمبود محبت می شوند، به دنبال جایی برای تأمین این نیاز می روند.

اگر کسانی که به نیاز او پاسخ مثبت می دهند دچار انحراف باشند، باید منتظر بود که آنها از آثار محبت نهایت سوء استفاده را کنند؛

زیرا فرزند ما با توجه به رابطه محبتی که با آنها برقرار کرده است، دوست دارد شبیه آنها شود و از رفتار و گفتار آنان بی چون و چرا تبعیت می کند.

امام علی (ع)

اِرْحَمْ مِنْ اَهْلِكَ الصَّغِيرَ وَ وَقِّرْ مِنْهُمْ الْكَبِيرَ

. با کودکان خانواده ات مهربان باش و بزرگان خانواده ات را احترام گذار

مردی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: به که خدمت کنم ؟ حضرت فرمود: به پدر و مادر ، عرض کرد: آنها از دنیا رفته اند، فرمود: به فرزندت نیکی کن ؟
شخصی به حضرت موسی ابن جعفر علیه السلام از پسرش شکایت کرد: حضرت فرمود: او را نزن ولی با او قهر کن اما طول نده

نفرین مکن

امام صادق علیه السلام فرمود: هر که بر فرزندش نفرین کند فقیر می شود

کتک زدن فرزند ممنوع! بچه ای فرش اطاق را نجس کرد مادر کتکش زد بعد مادر تب کرد، دارو مصرف کرد ولی خوب نشد! او را در بیمارستان بستری کردند ولی تب او را نتوانستند پایین بیاورند. عاقبت به شیخ رجبعلی خیاط ماجرای او را گفتند. گفت بروید برای کودک اسباب بازی بخرید تا خوشحال شود انوقت تب پایین می آید همین کار را کردند و ...مادر خوب شد

البته باید توجه داشت محبت والدین به کودک که امری ضروری است اندازه دارد! و نباید به حد افراط یا تفریط برسد زیرا هم سخت گیری و بی مهری و هم محبت شدید و افراطی هر دو مخرب هستند

محبت بیجا از همان روزهای نخست اطفال را لوس، ضعیف، بی اراده و خود رأی بار می آورد. این قبیل اطفال در ایام کودکی، پدران و مادران خود را با اعمال نادرست خویش به

زحمت می اندازند و آنها را با مشکلاتی مواجه می کنند، شخص لوس بار آمده، به دو مصیبت گرفتار است، از طرفی توقع دارد زن و مرد اجتماع، مانند پدر و مادرش او را نوازش کنند و بی حساب احترامش نمایند و اوامر او را بی چون و چرا به کار بندند، وقتی مشاهده می کند که مردم نه تنها احترامش نمی کنند، بلکه در مقابل این توقع بی جا مسخره اش می نمایند سخت ناراحت می شود و در خود احساس حقارت و پستی می نماید، از طرف دیگر شکست های درونی و ناکامی های روانی که منشأ عقده حقارت شده است او را به انسانی تندخو و عصبی، بی حوصله، بداخلاق، زبون و فرومایه مبدل می کند، به مردم بدبین می شود و با کلمات زشت و رفتار ناپسند خویش آنان را خشمگین و ناراحت می نماید. [ریحانه بهشتی یا فرزند صالح، ص 226]

مادران بی دین به فکر کشتن فرزندان!

روان شناسان در آمریکا تخمین می زنند که از هر چهار مادر، یک نفر به کشتن کودک خود فکر می کند. مطالعه ای دیگر که در سال ۲۰۱۴ در آمریکا انجام شد، نشان داد در یک دوره ۳۲ ساله، فرزندکشی ۱۵ درصد از مجموع جنایات در این کشور را تشکیل داده است.

بنابر اطلاعات وزارت دادگستری آمریکا که در این مطالعه به چاپ رسیده، بین ▼ سال های ۱۹۷۶ تا ۱۹۹۷، ۱۱ هزار کودک به دست والدین خود کشته شده اند یعنی به طور متوسط هر سال بیش از ۳۴۰ مورد فرزندکشی اتفاق افتاده است

اصل هفتم: ادب به او یاد دهد

اسلام یاد دادن ادب به فرزند را بعهده پدر گذاشته است. چون فرزند از پدر بیشتر حساب می برد تا مادر و کلا مادران اکثرا طاقت سخت گیری به فرزندشان را ندارند چون عاطفی هستند لذا این کار مردانه است

ادب بهترین میراث والدین

لَا نَ يُؤَدِّبُ أَحَدُكُمْ وَلَدَهُ خَيْرَ لَهُ مِنْ أَنْ يَتَصَدَّقَ بِنِصْفِ صَاعٍ كُلَّ يَوْمٍ»

آدم بچه اش را بنشیند ادب کند، از این که هر روز صدقه بدهید، بهتر است. ادب کردن بچه از پول خرج کردن برای فقرا اهمیتش بیش تر است

«همچنین امام صادق فرمود: «أَكْرَمُوا أَوْلَادَكُمْ وَ أَحْسِنُوا آدَابَهُمْ يُغْفَرَ لَكُمْ»

هر که گناهی دارد و می خواهد خدا او را ببخشد، یکی از وسیله هایی که خدا انسان را می بخشد این است که بچه اش را احترام کند و او را خوب تربیت کند

اگر دیدید بچه ای با ادب است متوجه می شوید والدین با ادبی دارد و اگر خدای نکرده کودکی را بی ادب دیدید متوجه می شوید در تربیت او کوتاهی کرده اند. از این بالاتر! اگر دیدید مردی فحش می دهد یا دعوا می کند، متوجه می شوید والدین خوبی نداشته است!.

:.امام صادق (ع)

لَا يَزَالُ الْمُؤْمِنُ يُورِثُ أَهْلَ بَيْتِهِ الْعِلْمَ وَالدَّبَّ الصَّالِحَ حَتَّى يُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ جَمِيعًا؛

مؤمن همواره خانواده خود را از دانش و ادب شایسته بهره مند می سازد تا همه آنان را وارد بهشت کند.

مستدرک الوسایل، ج 12، ص 201

بچه با ادب والدین خود را اذیت نمی کند! باعث خسارت به اموال نمی شود! فحش و ناسزا نمی گوید! دعوا نمی کند! زور نمی گوید! دروغ نمی گوید! حرف والدین را گوش می کند و! الجبازی نمی کند! لوس و نر نیست

!در مهمانی ها باعث شلوغی و اذیت و دعوا نمی شود! آبروی والدین را نمی برد

بچه هایی که معمولا مرز را در ارتباط با بزرگسالان رعایت نمی کنند و به بزرگسالان به خصوص والدین شان توهین می کنند و کودکانی که دست روی والدین بلند می کنند یا فحاشی و توهین هایی کلامی دارند و حین عصبانیت به پدر و مادر حمله می کنند یا به افراد

دیگر دست‌درازی می‌کنند را تحت عنوان کودکانی که درست تربیت نشده‌اند می‌توان نام برد.

این کودکان معمولا حاصل روش‌های تربیتی نادرست والدین هستند؛ پدر و مادرهایی که روش‌های فرزندپروری آنها سهل‌گیرانه است. کودکان در این روش‌ها احترام گذاشتن به بزرگ‌ترها را یاد نمی‌گیرند و محدوده‌های مربوط به سن خودشان و والدین‌شان را نمی‌توانند به‌درستی رعایت کنند.

زمان‌هایی که لازم است پدر و مادر دوست فرزندشان باشند (زمان بازی کردن) مانند یک همسن با کودک بازی کنند و در این حالت از لحاظ قدرت فرقی بین والدین و کودک نیست. وقتی بچه کار درست یا نادرست می‌کند، پدر و مادر باید از موضع بالا بچه را مورد تنبیه یا تشویق قرار دهند و این اصلا به معنای تنبیه بدنی نیست. تشویق به معنای اینکه رفتار مطلوب کودک تقویت شود و استفاده از تنبیه به معنای اینکه رفتارهای نامطلوب در کودک سرکوب شود.

گاهی پدر کارش طوری است که از خانواده دور است و هزار چند گاهی سر به خانواده می‌زند. در این خانواده‌ها هم مشکلات زیاد است.

خانمی می‌گفت شوهرم راننده ماشین سنگین بوده و اکثرا در سفر است. پسر ایشان فردی شرور شده و مرتب دعوا می‌کند یا خودزنی می‌نماید و با رفقای ناباب شبها و روزها بسر می‌برد و معلوم نیست عاقبتش چه می‌شود؟

اری وقتی پدر غایب است فرزندان بخصوص پسران اکثرا از مادر حرف شنوی ندارند و به بیراهه می‌روند و...

مهم ترین معنای ادب

مهم ترین معنای ادب انست که فرزند را در کارهای خوبی که می کند تشویق کنند و در کارهایی بدی که می کند برخورد و تنبیه نمایند

نباید فرزند را کاملاً ازاد گذاشت که در این صورت خدای نکرده مانند علف هرزی رشد می کند

ادب آموختن یعنی عزت نفس داشته باشد. به علامه طباطبایی می گویند این پول را بگیر برای خودت خانه بخر. می فرماید نیاز ندارم. با اینکه مستاجر بودند گدا صفت نباشد.

داستان

پسر برا حلوا، صدا سگ در آورد

شبلی عارف معروف؛ به مسجدی رفت که دو رکعت نماز بخواند. در آن مسجد کودکان درس می خواندند و وقت نان خوردن کودکان بود. دو کودک نزدیک شبلی نشسته بودند. یکی پسر ثروتمندی بود و دیگری پسر فقیری. در زنبیل پسر ثروتمند پاره ای حلوا بود و در زنبیل پسر فقیر نان خشک. پسر فقیر از او حلوا میخواست. آن کودک می گفت: اگر خواهی که پاره ای حلوا به تو دهم، سگ من باش و چون سگان بانگ کن. آن بیچاره بانگ سگ کرد و پسر ثروتمند پاره ای حلوا بدو می داد. باز دیگر باره بانگ میکرد و پاره ای دیگر می گرفت. همچنین بانگ می کرد و حلوا می گرفت. شبلی در آنان می نگریست و می گریست. کسی از او پرسید: ای شیخ تو را چه رسیده است که گریان شده ای؟ شبلی

گفت: نگاه کنید که طمع کاری به مردم چه رساند؟ اگر آن کودک بدان نان تهی قناعت می کرد و طمع از حلوای او برمی داشت، سگ همچون خویشتنی نمی شد

... مهمانی می رود میوه با خود میبرد

امین باشد مثل سربازی که طلاها را به صاحبش پس داد.. این فرد اگر ریس بانک یا وزیر ...هم میشود خیانت نمی کند اختلاس نمی کند

..نوجوانی که جلو دیگران دعوا نمی کند حرف زشت نمی زند

..جوانی که سر سفره امام هادی علیه السلام می خندید

امام هادی علیه السلام در ولیمه یکی از اولاد خلیفه شرکت کرده بودند . مردم به احترام حضرت ساکت بودند و حرمت امام علیه السلام را نگاه می داشتند ، ولی جوانی بود که به . حضرت بی احترامی می نمود و به سخن گفتن و خنده کردن مشغول بود

امام علیه السلام به او فرمود : دهان از خنده پر می کنی و از ذکر خدا غافل می ! در حالی که تو بعد از سه روز از اهل قبوری ! آن جوان ساکت شد و دیگر نخندید ! روز بعد جوان مذکور مریض شد و در اول صبح روز سوم وفات یافت و در آخر روز به خاک سپرده شد ...نوجوان با ادب .موقع توزیع غذا هجوم نمی آورد چند تا بیش از سهم خود نمی گیرد

چند راهکار برای داشتن کودکی با ادب

روش های زیر را امتحان کنید:

۱. در برخورد با فرزندان و دیگران از لطفا و خیلی ممنون استفاده کنید.
۲. وقتی کسی صحبت می‌کند، تفاوتی نمی‌کند بچه باشد یا بزرگسال، وسط حرفش نپرید. اگر مجبور شدید حرف او را قطع کنید حتما کلمه ببخشید را به کار ببرید.
۳. در سال سینما، هنگام پخش فیلم، صحبت نکنید.
۴. موقع رانندگی به ماشین‌های مقابل راه بدهید (وقتی دیگران به همین ترتیب به شما احترام می‌گذارند، از آن‌ها تشکر کنید).
۵. موقع عطسه یا سرفه کردن، جلوی دهان و بینی خود را با دستمال بگیرید.
۶. غذا را با دهان بسته بجوید. با دهان پر صحبت نکنید. اول لقمه را قورت بدهید و بعد حرفتان را بزنید.
۷. تحت هیچ شرایطی روی زمین آشغال نریزید.
۸. وقتی به رستوران می‌روید پس از صرف غذا میزتان را مرتب کنید.
۹. قبل از وارد شدن به اتاقی که درش بسته است، در بزنید.
۱۰. برای دعوت دیگران به نشستن، از کلمه بفرمایید استفاده کنید.
۱۱. در اتوبوس و مترو صندلی خود را به کسی که ایستادن برایش دشوار است بدهید.
۱۲. بابت محبت و هدیه‌ای که دیگران به شما می‌دهند، از آن‌ها تشکر کنید. بگذارید شخصی که به شما محبت کرده بداند که بابت لطفش از او ممنون هستید.
۱۳. آهسته و بدون ایجاد سر و صدا آدامس بجوید و موقعی که خواستید آدامستان را دور بیندازید، آن را داخل یک تکه دستمال گذاشته و به سطل آشغال بیندازید.

۱۴. بسیاری از افراد به دود سیگار، ادکلن، نوع خاصی از غذا، سر و صدا، آلاینده‌های محیطی، بوی رنگ، دود ماشین یا کافئین حساسیت دارند. مراعات حال آن‌ها را بکنید و حتی اگر این چیزها خودتان را اذیت نمیکند.

۱۵. برای فرزندان الگو باشید. اگر توقع دارید کاری را انجام دهد، ابتدا خودتان را مقید به انجام آن بکنید تا هم تاثیر حرفتان بیشتر باشد و هم تقاضای تان از او، منطقی‌تر به نظر برسد (پدری که به فرزند خود می‌گوید دروغ گفتن کار بدی است، ولی خودش دروغ می‌گوید نباید انتظار داشته باشد فرزندش فردی راستگو بار بیاید).^{۱۴}

ادب و احترام محمد

. محمد پسر خیلی خوب و با ادبی است
. وقتی از خواب بیدار می‌شود به همه صبح به خیر می‌گوید
. چون می‌داند این کار، کار بچه‌های با ادب است
محمد همیشه به بزرگترها سلام می‌کند و وقتی کسی با او حرف می‌زند، با دقت به حرف‌های او گوش می‌کند
. اگر کسی چیزی به او بدهد، تشکر می‌کند، یعنی می‌گوید: متشکرم. وقتی چیزی به کسی می‌دهد می‌گوید: بفرمایید
. او برای دادن چیزی به کسی آن را پرت نمی‌کند چون می‌داند این کار خیلی بد است
اگر مجبور شود چیزی را پرت کند می‌گوید: ببخشید. محمد هیچ وقت دوست ندارد

. کسی را اذیت یا ناراحت کند

اما اگر به طور اتفاقی کسی را اذیت یا ناراحت کند ، عذر خواهی می کند یعنی می گوید

. :ببخشید

. مثلا اگر پای کسی را لگد کند می گوید : ببخشید که پای شما را لگد کردم

. **محمد** هیچ وقت موقع نشستن پاهایش را جلوی بزرگترها دراز نمی کند

اگر **محمد** کار اشتباهی انجام بدهد و بزرگترها او را دعوا کنند توی چشم آن ها زل نمی

. زند و نمی گوید : چرا مرا دعوا می کنید یا دلم می خواهد این کار را انجام بدهم

او سرش را پایین می اندازد و از بزرگترها عذر خواهی می کند و می گوید :ببخشید دیگر

. این کار اشتباه را انجام نمی دهم

چون او می داند اگر بزرگترها او را دعوا می کنند دوستش دارند و نمی خواهند که او پسر

. بد و بی ادبی باشد

اگر او بخواهد وارد اتاقی بشود ، اول در می زند . اگر کسی که توی اتاق است بگوید :

. بفرمایید ، آن وقت در را باز می کند و وارد اتاق می شود

. او هیچ وقت بدون در زدن وارد جایی نمی شود . چون می داند این کار خیلی بد است

. **محمد** هیچ وقت بی اجازه به وسایل دیگران دست نمی زند

مثلا اگر بخواهد سوار سه چرخه ی دوستش شود ، می گوید اجازه می دهید سوار سه

. چرخه ی شما بشوم ؟ اگر دوستش به او اجازه دهد ، سوار می شود

اما اگر اجازه ندهد ، با او دعوا نمی کند یا نق نمی زند و گریه نمی کند و نمی گوید :باید

.بگذاری سوار سه چرخه ات بشوم

چون می داند این کار خیلی بد است و همه می گویند وای ! وای !چه پسر لوس و بی ادبی !

. **محمد** موقع عطسه زدن یا سرفه کردن ،جلوی دهان و بینی خود را با دستمال می گیرد

او موقع خمیازه کشیدن ، با دست جلوی دهان خود را می گیرد. **محمد** در وقت غذا خوردن با دهان پر حرف نمی زند . او اول لقمه اش را قورت می دهد ف بعد حرف می زند اگر وقتی که دهانش پر است ، مجبور شود حرف بزند ، با دست جلو دهانش را می گیرد . او در وقت غذا خوردن ، با دهان بسته غذا را می جود تا از دهانش صدای ملچ ملوچ شنیده نشود

چون می داند ایین صدا دیگران را ناراحت می کند .
محمد موقع غذا خوردن ، به غذا خوردن دیگران نگاه نمی کند .
اگر چیزی بخواهد که دستش به او نمی رسد ، روی سفره خم نمی شو .
او به بزرگترها می گوید تا ان چیز را به او بدهند . **محمد** در وقت بازی با دوستانش ، شوخی های بد و خطر ناک نمی کند . مثلاً آن ها را هل نمی دهد .
چون می داند ممکن است با شوخی های خطر ناک ، به دوستانش آسیب برساند. او هیچ وقت دوستانش را مسخره نمی کند و به ان ها نمی خندد
چون می داند این کار دوستانش را ناراحت می کند و او دوست ندارد که دوستانش را ناراحت کند . اگر هم کسی چنین کار زشتی را بکند ، **محمد** به او می گوید : مسخره کردن دیگران ، کار بدی است

اگر به حرف **محمد** توجهی نکند ، **محمد** از او دور می شود و دیگر با او بازی نمی کند .
جون او دوست ندارد با بچه های بی ادب دوست باشد و با آن ها بازی کند .
محمد همیشه و همه جا نوبت را رعایت می کند

اگر بخواهد سوار تاب یا سرسره شود ، به اخر صف می رود تا نوبتش شود
سالن هیچ وقت جلو صف نمی ایستد تا زود تر نوبت به او برسد . چون می داند اگر بی نوبت سوار تاب یا سر سره شود ، دوستانش را ناراحت می کند . **محمد** میهمانی را خیلی

دوست دارد.

وقتی به مهمانی می رود یا میهمان به خانه ی آن ها می آید ، او خیلی آرام و بی سر و صدا بازی می کند . **محمد** با بچه ها دعوا نمی کند و اسباب بازی هایشان را به زور از آن ها نمی گیرد.

وقتی مهمان به خانه ی آن ها می آید، او سلام میکند و می گوید : سلام خیلی خوش آمدید ، بفرمایید ، بنشینید . او هیچ وقت پشت مامان و بابا قایم نمی شود ، چون می داند این کار ، کار خوبی نیست.

موقع رفتن میهمان ، خدا حافظی می کند و میگوید : باز هم تشریف بیاورید.

. وقتی مامان و بابا رفتار خوب **محمد** را می بینند ، خیلی خوشحال می شوند

وقتی **محمد** از مامان و بابا می پرسد: مامان! بابا! آیا از من راضی هستید؟ آیا من پسر خوب و با ادبی هستم؟ مامان با خوشحالی می گوید: بله تو پسر بسیار با ادب و با تربیتی هستی .

و بابا می گوید : من از این که چنین پسر با ادب و با تربیتی دارم ، خیلی خوشحالم . آفرین پسر گلم!^{۱۵}

¹⁵ <http://www.noonoab.ir/post/35332>

اصل هشتم: تاثیر تشویق فرزند

اسلام دستور داده از کسی که کار خوبی کرد تشکر شود. بویژه از فرزندان کودکانی که در خانواده‌هایی بزرگ می‌شوند که خوبی‌هایشان مورد قدردانی قرار می‌گیرد، احساس خوبی درباره خود دارند.

چنین کودکانی بیشتر از بقیه کودکان از عهده مبارزه با زندگی برمی‌آید و به هدف‌های بالاتری در زندگی میرسد.

کودکان ذاتاً به دریافت پاداش و تشویق نیاز دارند؛ چرا که با این کار به آن‌ها انگیزه لازم برای انجام کارهایشان را می‌دهید. در حقیقت انجام کارهای روزانه توسط کودکان مانند دستیابی به اهداف ویژه در هر مرحله از رشد، نظیر راه رفتن، غذا خوردن، نشستن، رفتن به مدرسه و... به داشتن انگیزه و دریافت تشویق کودکان نیاز دارند. این انگیزه در تسهیل انجام این کارها به آن‌ها کمک می‌کند.

با تشویق درست و به موقع کودکان تاثیر مثبتی بر سلامت روان فرزندان می‌گذارید. از جمله تأثیرات مؤثر تشویق کودکان می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

بیشتر برای خود ارزش قائل خواهد بود؛ خود ارزشمندی در نهایت به تقویت عزت نفس در کودکان منجر خواهد شد.

تقویت عزت نفس؛ عزت نفس بالا در نهایت روحیه افراد را شادتر نگه می‌دارد و احتمال موفقیت را در حوزه‌های مختلف زندگی افزایش می‌دهد.

افزایش پشتکار و تداوم رفتارهای خوشایند در فرزند

از بین بردن نشانه‌های بی‌انگیزگی کودکان و افزایش انگیزه و دادن دید بهتر برای

دوره‌های بعدی رشد بخصوص نوجوانی

افزایش انگیزه‌های درونی

سلامت روان مناسب در نهایت از بروز اختلالات مختلف نظیر افسردگی و انواع اختلالات

اضطرابی پیش‌گیری خواهد کرد.

اصل نهم: باهم بودن اعضای خانواده نیز سفارش شده است.

کنار هم بودن اعضای خانواده مخصوصاً فرزندان در کنار والدین اثار مثبتی در تربیت کودکان دارد.

: و در این رابطه پیامبر اکرم(ص) می فرمایند

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُؤْمِنَ وَيُحِبُّ أَهْلَهُ وَوَلَدَهُ وَ أَحَبُّ شَيْءٍ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يَرَى الرَّجُلَ مَعَ
أَمْرَأَتِهِ وَ وَلَدِهِ عَلَى مَائِدَةٍ يَأْكُلُونَ فَإِذَا اجْتَمَعُوا عَلَيْهَا نَظَرَ إِلَيْهِمْ بِالرَّحْمَةِ لَهُمْ فَيَغْفِرُ لَهُمْ قَبْلَ
أَنْ يَتَفَرَّقُوا مِنْ مَوَاضِعِهِمْ ؛

خداوند، مؤمن و خانواده و فرزندان را دوست دارد. محبوب ترین چیز نزد خداوند آن است که مرد را با زن و فرزندان بر سفره ای ببیند که از آن غذا می خورند. پس در آیهنگام که بر سفره گرد آیند، به آنها نگاهی مهربانانه می کند و آنها را پیش از آن که از «جای خود متفرق شوند، می آمرزد. «تنبيه الغافلين ، ص ۳۴۳، ح ۴۹۸

بعضی خانواده ها گله مند هستند که موقع صرف غذا میشود و سفره انداخته میشود فرزندان بشقاب خود را برداشته هر کدام گوشه ای به صرف غذا و جدا از خانواده می

پردازند که کار نادرستی هست و باید هر طور شده با تشویق و تذکر، کاری کنند همه سرسفره کنار هم باشند.

این عادت نادرست جدای از خانواده غذا خوردن اگر ادامه یابد بعد از ازدواج هم نسبت به همسر اینگونه می شود و باعث ناراحتی همسر می گردد.

خانمی می گفت موقع خوردن غذا، شوهرم ظرف غذای خود را برداشته و در گوشه ای بدون من غذای خود را می خورد و این باعث ناراحتی من شده است!

والدین برای فرزندان دعا کنند

:پیامبر (صلی الله علیه و آله)

دُعَاءُ الْوَالِدِ لَوْلَدِهِ كَدُعَاءِ النَّبِيِّ لِأُمَّتِهِ ، دُعَاءُ الْوَالِدَةِ يُفْضَى إِلَى الْحِجَابِ؛

دعای پدر برای فرزندش، همانند دعای پیامبر برای امتش است. دعای مادر از مواعع اجابت دعا، می گذرد.

مشكاة الانوار، ص ۲۸۲؛ ربیع الابرار ، ج ۲، ص ۲۲۵....

اصل دهم: حفظ شخصیت کودک

خطر نفی شخصیت کودک در تربیت او

نفی شخصیت کودک باعث ایجاد روحیه انتقام گیری و عقده ای شدن کودک می شود. روانشناسان پس از بررسی های علمی به این حقیقت رسیده اند که بسیاری از جنایتکاران و تبهکاران بزرگ اجتماع کسانی بوده اند که در دوران کودکی از آنها نفی شخصیت شده است یعنی جامعه چنین افرادی را به کلی طرد نموده و هیچ نوع شخصیتی برای آنها قائل نبوده است، این عده وقتی احساس کردند که جامعه آنها را طرد نموده، یکباره همه پرده ها را کنار زده به رفتارهای زننده غیر اجتماعی دست زده اند تا عقده های خود را خالی کرده، از جامعه انتقام بگیرند، به طور مسلم اگر شخصیت این افراد تا حدودی تثبیت می گشت ممکن بود این نیرو و استعدادها به جای این که در مسیر غلط و ناروا به مصرف [9]. برسد در مجرای صحیح و اصولی به کار افتاده، منشأ آثاری می گشتند

دادن شخصیت به کودک: به فرزندان خود شخصیت بدهید همان گونه که در روایات 3. می خوانیم گاهی پیامبر (ص) به احترام کودک خود سجده نماز را طولانی می نماید تا از

دوش آن حضرت پایین بیاید و گاهی به احترام کودک دیگران که صدای شیونشان بلند بود، نماز جماعت را با سرعت خاتمه می دهد و بدین وسیله عملاً به مردم درس و روشحفظ شخصیت اطفال را می آموزد

مهم ترین تاثیر بر کودک از طرف والدین است مثلاً .پدري که دروغ بگوید بر فرزند اثر .
می گذارد پدري که نماز نخوانده بر فرزند اثر می گذارد

از دامان ماک مادران فرزندان عالی تربیت می شود فی الارحام المطهره..خانه ای که در آن قرآن تلاوت شود شیاطین از آنجا می روند ولی اگر در خانه قمار و شراب و زنا و..باشد
....بیچه منحرف می شود

اصل یازدهم: نظارت بر دیدنی و شنیدنی ها

دیدنی ها و شنیدنی های کودک باید سالم از هر بدی باشد. این وظیفه والدین است
:نگذارند هر صحنه ای را کودک ببیند و یا هر صدایی را بشنود.

کودک مانند دوربین فیلمبرداری همه دیدنی ها و شنیدنی ها رو ضبط می کند و بعد سعی
..می کند این ها تقلید کند.

..بچه ای که صحنه اعدام صدام را دید برادر خودش رو دار زد!

..بچه ای که ذبح گوسفند را دید داداش خود رو ذبح کرد!

جوانی که به بچه ها تجاوز می کرد گفت در کودکی شاهد عریان بودن والدین بوده است

حاج اقایی از مکه برای فرزندش دستپاه پلی استیشن آورد . فروشنده یک سی دی هم
هدیه داده بود

خود پدر با دست خودش غذای مسموم به فرزند داده

باید اول سی دی و دی وی را چک کنیم بعد دست فرزند بدهیم..

گاهی سی دی کارتون بچه ها هم رقص دارد

اداره ارشاد نمایشگاه کتاب در یکی از مراکز استانها زده بود. در یکی از غرفه ها فروش دی وی دی حاوی ده هزار جلد کتاب داشتند. ما یکی تهیه کردیم. وقتی ان را در رایانه قرار دادیم با بررسی معلوم شد لابلای کتابهای اسلامی، کتابهایی با هدف ترویج زرتشتی و وهابیت و بهابیت و کتب ضاله دیگر قرار داده اند!

پس دشمن برای ما برنامه دارد باید ما خیلی مواظب باشیم. می گویند فلان جوان زرتشتی شد چرا؟ چون دشمن او را شکار کرد و والدین و خانواده اش در غفلت بودند!

در یکی از کشورهای اروپایی یک حادثه جالبی اتفاق افتاد! دختری که عمل جراحی داشت در حال بیهوشی اشعار ژاپنی می خواند در حالی که هیچ وقت ژاپن نرفته بود و درس و کتاب ژاپنی نخوانده بود! بررسی کردند چرا این دارد سرود ژاپنی می خواند؟ متوجه شدند او در زمان کودکی یک پرستار ژاپنی داشته که گاهی کودک خواب بوده پرستار سرود ژاپنی می خوانده و این سرود در ذهن کودک جا گرفته است ...

کسی ترانه های زشت بخواند و کودک بشنود این در ذهنش تا ابد می ماند... موسیقی برای کوک مضر است.. موسیقی باعث آرامش نمیشود بلکه یاد خدا باعث آرامش میشود لذا نباید کودک را کلاس موسیقی فرستاد. پول دادن برای موسیقی حرام است. اولین کسی که موسیقی استفاده کرد شیطان بود... از کلاس موسیقی ادم درست تربیت نمیشود بلکه روابط نامشروع ایجاد میشود. از کلاس قران است که حضرت امام و شهید سلیمانی درست میشود. از مسجد انسان های بزرگ تربیت میشود. شهدای ما از مساجد به درجات بالای معنوی رسیدند.

.....در اطاقی که کودک در خواب است عمل جنسی انجام نشود

کودکی که مراسم رقص و پایکوبی را ببیند در ذهنش می ماند و اگر در مسجد نماز را ببیند این صحنه در ذهنش ثابت می ماند.

براساس آمار اعلام شده امروز اصلی ترین مصرف کننده فضای مجازی، افراد زیر 18 سال هستند یعنی حدود 14 میلیون مصرف کننده فضای مجازی در این سن داریم که بسیاری از کودکان زیر 7 سال نیز در فضای مجازی هستند و براساس پیمایش صورت گرفته بیش از 47 درصد کودکان زیر 7 سال تبلت اختصاصی دارند

پس والدین مانند باغبان هستند هرچقد بیشتر دقت کند باغ بهتری بدست می آید..

سه دسته کودک داریم

فرزندان از نظر تربیت پذیری به سه دسته تقسیم می‌شوند یک دسته خودجوش به کارهای خوب علاقه دارند. به مسجد و نماز و قرآن علاقه مندند. به هیأت و روضه و کمک به دیگران مشتاقند.

یک روز عصر حدود ساعت چهار من تو مسجد بودم دیدم نوجوانی نه ساله از مکبرین مسجد وارد شد. بعد چند دقیقه بطرف محل قرآن ها رفت و شروع به مرتب کردن آنها کرد. بعد امد گفت دستمال و پارچه میخوام تا مسجد رو تمیز کنم. براش فراهم شد شروع به غبار رویی و تمیز کردن مسجد کرد. بعد پشתי ای مسجد رو مرتب کرد.. خلاصه حدود دوساعت این کودک مسجد رو تمیز می کرد بدون کسی به او گفته باشد. خودجوش مسجد را تمیز کرد..

پدری گفت پسر من که راهنمایی درس می خواند تا الان سی چهل روز روزه مستحبی تو این دوماه رجب و شعبان گرفته است...

دسته دوم مثل دسته اول خودجوش نیستند بلکه باید آنها را به کارهای خوب هل داد! اینها با بشارت و تشویق در مسیر درست قرار می گیرند...

دسته سوم اینها با تشویق هم بطرف کارهای خوب نمی روند. حالا یا بخاطر دوست ناباب یا ژنی که از یک ادم طالح در آنهاست یا دلایل دیگر نه علاقه به دین دارند و نه با تشویق راضی می شوند مثلا نماز بخوانند. قران یاد بگیرند. در مراسمات مذهبی شرکت کنند و.. اینها را باید با اجبار و انذار به این اعمال صالح واداشت.

..علامه جزایری می گوید پنج ساله بودم ومشغول بازی ولی پدرم به اجبار مرا به مکتب فرستاد..وایشان علامه شدند و منشا خدمات بزرگی به کشورمان و به اسلام و مسلمین گردیدند

اصل دوازدهم: ایجاد باورهای دینی

برای آموزش از کجا شروع کنیم؟

مهم ترین اعتقادی که باید در وجود انسان نهادینه شود، اعتقاد به خداوند، دوستی پیامبر(ص) و اهل بیت((ع)) می باشد؛ چنان که پیامبر خدا(ص) فرموده است: «کسی که خردسالی را تربیت کند تا بگوید لا اله الا الله، خداوند از او حساب نمی کشد». [۱] در سخن دیگری نیز فرموده است: «أَدِّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ: حُبِّ نَبِيِّكُمْ وَ حُبِّ أَهْلِ بَيْتِهِ وَ عَلَى قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ؛ فرزندانان را بر سه ویژگی تربیت کنید: دوستی پیامبرتان، دوستی اهل بیت او و خواندن قرآن

چگونه فرزند خود را برای نیکو شدن یاری نماییم؟

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله

مهر خداوندی از آن کسی باد که فرزند خود را در نیکو شدنش یاری دهد ❁

روایتگر حدیث می گوید: به حضرت عرض کردم: چگونه می تواند او را در نیکو شدنش یاری دهد؟

حضرت فرمودند:

کاری را که بآسانی انجام داده است از وی بپذیرد؛ ❖

از کاری که انجام دادن آن برایش سخت است درگذرد؛ ❖

او را به کاری بیش از توانش وا ندارد؛ ❖

و وی را نادان نپندارد ❖

«حضرت زهرا(س) برای اینکه فرزندانها در شبهای احیاء خوابشان نبرد، روز قبل آنها را می خواباندند و همچنین موقع احیاء اگر فرزندی خوابش می برد، آب به صورتش می زدند. تا از فیض شب قدر بی بهره نمانند.)

(امام باقر(ع) بعد از نماز صبح نمی گذاشتند نوجوانان بخوابند بلکه اگر قرآن بلد بودند می فرمودند قرآن بخوانند و هر که بلد نبود می فرمودند ذکر بگویند. و این تا طلوع آفتاب ادامه داشت)

[.الكافی، کلینی ج 6، ص 140].»

محبت والدین به فرزندان

فرزندان نیاز به محبت دارند. اگر محبت به آنها از طریف پدر و مادر تامین نشود احتمال دارد جذب محبت دیگران شوند و آسیبهای جدی ببینند.

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند:

به راستی که خداوند پدر و مادر را به خاطر شدت محبت به فرزند می آمرزد^{۱۶}

همچنین علاوه بر محبت به فرزندان، به آنان خوبی و نیکی کند.

امام صادق (ع) فرمود: «بِرِّ الرَّجُلِ بَوَلَدِهِ بِرُّهُ بِوَالِدَيْهِ^{۱۷}

کسی اگر به بچه اش احترام کند، ثواب کسی را دارد که به پدر و مادرش احترام کند

اصول کافی، ج ۶، ص ۱۵۰

که در این روایت امام جعفر صادق علیه السلام، خوبی کردن به فرزند را معادل خوبی کردن به پدر و خود می داند.

واقعا پدر اگر خوب باشد خانواده خوب خواهند بود و اگر پدر بد باشد خانواده بد خواهند بود!

ضریب تاثیر گذاری پدر بر فرزندان بیش از دیگر افراد خانواده است

استاد علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه با تاکید بر اینکه از هفت سالگی به بعد، سلامت روح و روان و جسم پدر بر فرزند تاثیر گذارتر است و در دوران نوجوانی، الگوپذیری از پدر دوچندان می شود، گفت: ضریب تاثیر گذاری پدر بر فرزندان بیش از افراد دیگر خانواده است.

فریدون فریدونی روز سه شنبه و به مناسبت روز تولد حضرت علی (ع) که در تقویم رسمی به روز پدر نامگذاری شده، در گفت و گو با خبرنگار ایرنا ضمن تاکید بر اینکه پدر در خانواده یک الگو است، خاطرنشان کرد: خانواده، مدرسه، جامعه و رسانه از جمله عوامل تاثیر گذار بر روی ذهنیات و خروجی افراد است که هر کدام ضریب مشخصی از تاثیر را بر روی روح و روان بر جای می گذارند

پدران سختگیر و خشن مورد تایید اسلام نیستند و تاثیر منفی روی تربیت فرزندان دارند

رسول خدا(ص) فرمود: بدترین مردم، فرد سختگیر بر خانواده است. شخصی پرسید: مراد از سختگیری بر خانواده چیست؟ فرمود: هرگاه مرد وارد خانه شد همسرش بترسد و فرزندش بهراسد و بگریزد و هرگاه از خانه بیرون رفت همسرش شاد شود^{۱۸}.

اسلام دین محبت به فرزندان است و از بداخلاقی و تندخویی نسبت به فرزندان نهی کرده است و در زندگی رسول خدا که الگوی نمونه است می بینیم که پیامبر اسلام همه وجودش سرشار از محبت به کودکان می باشد. همچنین اهل بیت علیهم السلام همیشه به فرزندانشان محبت می ورزیدند و پدران هم باید این چنین باشند تا فرزندان شان در پرتو این محبت، تربیت مناسبی داشته باشند.

در تاریخ زندگانی و احوالات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آمده است که : بسیار می شد که نوزادی را نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می آورند تا او نامگذاری کند و یا برایش دعا بفرماید، حضرت برای احترام به خانواده طفل ، نوزاد را در دامن خود می نهاد، بسا می شد که بچه در دامن حضرت ادرار می کرد و لباس حضرت را آلوده می نمود، برخی از کسانی آنجا فریاد برمی آوردند، (اعتراض می کردند)

حضرت فرمود: ادرار بچه را قطع نکنید (او را نترسانید) و می گذاشت بچه ادرارش را تمام کند، سپس با روی باز دعا می کرد یا نامگذاری می نمود و نمی گذارد خانواده طفل ناراحت شوند، وقتی آنها می رفتند، لباس خویش را می شست

نصایح اهل بیت علیهم السلام در مورد فرزند

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به مردی که دو پسر داشت و یکی را بوسید و دیگری را نبوسید نگاه کرده فرمود: چرا میان آندو به تساوی رفتار نکردی

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: ((يلزم الوالدین من العقوق لولد هما ما يلزم الولد لهما من عقوقهما اذا كان الولد صالحا.))

پدر و مادر هم عاق فرزندان می شوند اگر فرزند صالح باشد همچنانکه فرزند عاق پدر و مادر می شود

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: رحمت خدا بر پدری که فرزندش را در نیکی به پدر یاری دهد، به اینکه از خطایش در گذرد و برای او میان خودش و خدا دعا کند.

..تحقیر کودک ممنوع..داستان دختری که مادرش او را تحقیر می کرد

برخی از والدین محبت را یک نیاز جانبی می دانند که اگر پاسخ داده شود بد نیست؛ اما اگر به آن بی توجه باشیم اتفاق خاصی رخ نمی دهد

این دسته از والدین، نیازهای ظاهری مثل غذا، پوشاک، مسکن و ... را اصلی ترین نیازها می دانند که اگر تأمین شد، زندگی فرزندشان تأمین شده و اگر هم تأمین نشد، زندگی فرزندشان پا در هوا است

نباید فراموش کرد که بسیاری از ناهنجاری های تربیتی ریشه در احساس نیاز شدید فرزندان به محبت دارد. برای اثبات این مدعا کافی است سری به کانون های اصلاح و تربیت بزنیم و ببینیم چه تعداد از کودکان و نوجوانانی که مرتکب جرم و جنایت شده و به این کانون ها آمده اند، نیازشان به محبت از سوی خانواده تأمین شده است؟
فرزندانی که در خانواده دچار کمبود محبت می شوند، به دنبال جایی برای تأمین این نیاز می روند.

اگر کسانی که به نیاز او پاسخ مثبت می دهند دچار انحراف باشند، باید منتظر بود که آن ها از آثار محبت نهایت سوء استفاده را کنند؛

زیرا فرزند ما با توجه به رابطهٔ محبتی که با آن‌ها برقرار کرده است، دوست دارد شبیه
آن‌ها شود و از رفتار و گفتار آنان بی‌چون و چرا تبعیت می‌کند

امام علی (ع)

إِرْحَمِ مِنَ أَهْلِكَ الصَّغِيرَ وَوَقِّرْ مِنْهُمْ الْكَبِيرَ

. با کودکان خانواده ات مهربان باش و بزرگان خانواده ات را احترام گذار

الأمالی للمفید : 1/222

مردی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: به که خدمت کنم ؟ حضرت فرمود: به پدر و
مادرت ، عرض کرد: آنها از دنیا رفته اند، فرمود: به فرزندت نیکی کن ؟
شخصی به حضرت موسی ابن جعفر علیه السلام از پسرش شکایت کرد: حضرت فرمود: او
را نزن ولی با او قهر کن اما طول نده

نفرین مکن

امام صادق علیه السلام فرمود: هر که بر فرزندش نفرین کند فقیر می شود

کتک زدن فرزند ممنوع! بچه ای فرش اطاق را نجس کرد مادر کتکش زد بعد مادر تب
کرد...

البته باید توجه داشت این محبت به حد افراط یا تفریط نرسد زیرا هم سخت گیری و بی مهری و هم محبت شدید و افراطی هر دو مخرب هستند.

محبت بیجا از همان روزهای نخست اطفال را لوس، ضعیف، بی اراده و خود رأی بار می آورد. این قبیل اطفال در ایام کودکی، پدران و مادران خود را با اعمال نادرست خویش به زحمت می اندازند و آنها را با مشکلاتی مواجه می کنند، شخص لوس بار آمده، به دو مصیبت گرفتار است، از طرفی توقع دارد زن و مرد اجتماع، مانند پدر و مادرش او را نوازش کنند و بی حساب احترامش نمایند و اوامر او را بی چون و چرا به کار بندند، وقتی مشاهده می کند که مردم نه تنها احترامش نمی کنند، بلکه در مقابل این توقع بی جا مسخره اش می نمایند سخت ناراحت می شود و در خود احساس حقارت و پستی می نماید، از طرف دیگر شکست های درونی و ناکامی های روانی که منشأ عقده حقارت شده است او را به انسانی تندخو و عصبی، بی حوصله، بداخلاق، زبون و فرومایه مبدل می کند، به مردم بدبین می شود و با کلمات زشت و رفتار ناپسند خویش آنان را خشمگین و ناراحت [ریحانه بهشتی یا فرزند صالح، ص 226]. می نماید

آلفرد آدلی روانشناس، زنی را شاهد می آورد که به علت آنکه همسایه وی، صدای رادیو را بلند می کرد، نسبت به تذکرات مکرر وی بی اهمیت بود و جواب رد به او می داد، خودکشی می کند، تحقیقات آدلی نشان می دهد که این زن از کودکی نازپرورده و عزیزدردانه بارآمده بود، هر چه می خواسته در منزل بی چون و چرا برای او فراهم می گفتار [شده، از این رو در دنیایی که به او جواب منفی بدهند دیگر تاب زندگی نداشته است

مک (براید) می گوید عزیز دردانگی هم نشانه دیگری از عقده حقارت است، ریشه آن را (در طرز تربیت غلط دوران کودکی باید جستجو کرد، کودکی که خود را چشم و چراغ والدین خود می دانسته است وقتی هم که بزرگ می شود و به صورت زن یا مرد کامل در می آید، در تمام جهات زندگی دلش می خواهد عزیز و شمع محفل همگان باشد، وقتی چنین آدمی می بیند که مورد توجه قرار نگرفته است وضع روحیش آشفته شده و آرامش فکرش مختل می گردد، یا دست به خود کشی می زند یا دیگران را بدنام می کند، عقده حقارت، [عقده حقارت، ص 27]

همان گونه که باید از افراط در محبت دوری کرد همچنین باید از تفریط در آن و برخورد تند و خشن پرهیز نمود؛ از نظر روانشناسی برخورد خشن با کودک بسیار اشتباه بوده و مضرات فراوانی را به دنبال دارد که به برخی از آن اشاره می کنیم:

الف) باعث جرأت بر پدر و مادر می شود. آنجایی که پدر و مادر، زبان به ملامت طفل می گشایند و در این کار اصرار می ورزند و در نتیجه با سرزنش های مداوم خود، به فرزند خویش توهین می کنند و او را تحقیر می نماید، این گونه والدین نه تنها به اصلاح کودک خود موافق نشده اند، بلکه با این عمل خام و ناصواب، طفل را به لجاجت و جرأت بر خود وادار کرده اند. از حضرت علی (ع) روایت شده است که فرموده اند: زیاده روی در ملامت [و سرزنش، آتش لجاجت را شعله ور می کند.] [ریحانه بهشتی یا فرزند صالح، ص 235]

ب) برخورد خشن و تند با کودک باعث می شود که کودک اعتماد به نفس خود را از دست بدهد.

خشونت مادر یا پدر گاهی منجر به مصیبت می شود

مادری از فرط عصبانیت بچه خود را کشت...

در اخبار آمده بود که مادری بچه خود را بخاطر پاره کردن پارچه نو چادر او کتک زده بود و بعد دید پسر او حرکتی نمی کند و متوجه شد پسرش بر اثر ضربات کتک مرده است!

....

مرد عصبانی پسر خود را کشت و دختر خود را به کما فرستاد!

۱۳۹۶/۱۲/۱۹ 364135: کدخبر

حوادث رکنا: مرد عصبانی پس از اینکه متوجه شد پسرش ترقه خریده در یک سناریوی هولناک فرزندش را به قتل رساند و دختر خود را در شهریار به کما فرستاد!

در تحقیقات از مادر خانواده معلوم شد که شوهر خشمگین وی عامل مرگ پسرش و سوء قصد به جان او و دختر 17 ساله شان بوده است

مادر خانواده در مقابل بازپرس پرونده قرار گرفت و گفت: نیمه شب شده بود اما پدرشان موضوع را رها نمی کرد. با شال و دستبند یکبار مصرف دست و پای پسر و دخترمان، هردو را بست. جفت شان را زیر کتک گرفت. او حالا دیگر با میله بارفیکس و تبر به جان بچه ها افتاده بود. کتک زدن هایش تمامی نداشت. ساعت ها بچه ها ناله می کردند و او می زدشان. پسرمان با بدنی خونین کنج اتاق زیر ضربات وحشیانه پدرش

از درد پنجه به دیوار می کشید. هربار که به میان شان می دویدم تا مانع اش شوم با مشت و لگد دورم می کرد. داشت سپیده می زد که به خانه مان در اسلامشهر زنگ زدم. شاید پدری برادری بدادمان برسد.

وی ادامه داد: وقتی خانواده ام از اسلامشهر به خانه ما رسیدیند، دیگر صدایی از بچه ها در نمی آمد. شوهرم فهمید که آنها آمده اند تبر و میله خونین را گوشه اتاق انداخت و از خانه گریخت!^{۱۹}

...

مادر خشمگین دخترش را خفه کرد

زن جوان بر اثر عصبانیت روی صورت دخترش بالشت گذاشت و روی آن نشست. او وقتی به خودش آمد که دخترک دیگر نفس نمی کشید

به گزارش **جام جم**، ساعت 19 سه شنبه، زن جوانی با مراجعه به ماموران پلیس در مشهد مدعی شد دختر شش ساله اش را کشته است. او عنوان کرد، امشب عصبانی بودم و دخترم را خفه کردم، حالا هم از کارم پشیمانم و آمدم به کلانتری تا دستگیرم کنید

ماموران پس از ادعای این زن، راهی خانه او در خیابان جهان آرا شده و متوجه شدند که حرف های او صحت دارد و خواهر شوهرش پس از اطلاع از ماجرا، دختر شش ساله را به بیمارستان انتقال داده بود، اما تلاش پزشکان برای نجات جان او موثر واقع نشد

با گزارش موضوع به قاضی علی اکبر احمدی نژاد، بازپرس جنایی مشهد، او همراه تیمی از ماموران پلیس آگاهی با حضور در محل قتل به تحقیق از زن 26 ساله پرداختند

زن جوان با اعتراف به قتل دختر شش ساله اش گفت: من فرزند طلاق هستم و این باعث شد در زندگی مشکلاتی داشته باشم. البته ارتباط خوبی با نامادری خود داشتم. بعد از

¹⁹ <https://www.rokna.net>

ازدواج همراه همسر به خانه پدرشوهرم آمدم و در طبقه پایین خانه آنها زندگی می‌کردیم. در این مدت سرکوفت‌هایی می‌شنیدم که باعث شد، از نظر روحی با مشکلاتی روبه‌رو شوم. شوهرم هم به من بی‌توجه بود و همین باعث شد به من بگویند، نمی‌توانی شوهرت را کنترل کنی. در وضعیت روحی بدی قرار داشتم

وی ادامه داد: عصر امروز دخترم در حال بازی با پسرعمه‌اش بود. از او خواستم به خانه بیاید و دیگر بازی نکند. بهانه‌گیری کرد که عصبانی شدم و او را ابتدا کتک زده و بعد بالشت را روی صورتش گذاشته و روی آن نشستم. بعد از لحظاتی با صدای جیغ دختر دو ساله‌ام، به خودم آمدم و از روی صورت دخترم بلند شدم. او نفس نمی‌کشید. نمی‌دانستم

۲۰

چه کار کنم. به همین خاطر به کلانتری آمدم و خودم را معرفی کردم.

هیچ چیز به قدر تحقیری که کودک در قبال قدرت و زورنمایی بزرگترها در خود احساس [ریحانه بهشتی یا فرزند صالح، ص ۲۲۷]. می‌کند اعتماد به نفس را در او خاموش نمی‌کند

اعتماد به نفس فرزندان را چگونه تقویت کنیم؟

عضو سازمان نظام روانشناسی راهکارها و ابزارهای بالابردن اعتماد به نفس در میان کودکان و نوجوانان را تشریح کرد.

نصیره مقدم فر در خصوص افزایش اعتماد به نفس در کودکان گفت: برای بالا بردن اعتماد به نفس در فرزندانمان نیازمند ابزارهایی هستیم یکی از این ابزارها ارزش دهی است، ما باید کارهای درست کودک را تأیید کنیم و نقاط قوتشان را ببینیم و نکته مهم این است که اگر چه نمی‌شود تمام کارهای کودک را تأیید و تصدیق کرد، اما همیشه باید به احساس کودک ارزش و اعتبار داد و او را درک کرد بنابراین ارزش دهی ابزار خوبی است. که به کودک امکان می‌دهد آرامش خود را بازیابد و به اعمالش فکر کند.

وی ادامه داد: وقتی کودک می‌خواهد صحبت کند برایش وقت بگذارید و به صحبت‌هایش فعالانه گوش کنید و حرف‌هایش را تکرار کنید تا به او نشان دهید که با دقت به او گوش می‌دهید

ادب به او یاد دهد

ادب بهترین میراث والدین

«لَا نُؤَدِّبُ أَحَدَكُمْ وَلَدَهُ خَيْرَ لَهُ مِنْ أَنْ يَتَصَدَّقَ بِنَصْفِ صَاعٍ كُلَّ يَوْمٍ»^{۲۱}

آدم بچه اش را بنشیند ادب کند، از این که هر روز صدقه بدهید، بهتر است. ادب کردن بچه از پول خرج کردن برای فقرا اهمیتش بیش تر است.

همچنین امام صادق فرمود: «أَكْرَمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا آدَابَهُمْ يُغْفَرَ لَكُمْ»^{۲۲}

هر که گناهی دارد و می خواهد خدا او را ببخشد، یکی از وسیله هایی که خدا انسان را می بخشد این است که بچه اش را احترام کند و او را خوب تربیت کند

اگر دیدید بچه ای با ادب است متوجه می شوید والدین با ادبی دارد و اگر خدای نکرده کودکی را بی ادب دیدید متوجه می شوید در تربیت او کوتاهی کرده اند. از این بالاتر! اگر دیدید مردی فحش می دهد یا دعوا می کند، متوجه می شوید والدین خوبی نداشته است!

«(مکارم الأخلاق، ص ۲۲۲)»^{۲۱}

«(مکارم الأخلاق، ص ۲۲۲)»^{۲۲}

پدر و مادر بهم فحش ندهند!

حاج آقای قرائتی گفتند:

حدیث داریم حقی که پسر به پدرش دارد، یکی از حقوقی که بچه به گردن پدرش دارد این است که پدر به مادر بچه فحش ندهد. احترام به مادر از حقوقی است که بچه دارد. خیلی مهم است. از حقوق بچه بر پدر این است که پدر به مادر فحش ندهد و از حقوق بچه به مادر این است که مادر به پدر بچه جسارت نکند. یعنی جسارت پدر و مادر به همدیگر ضایع کردن حق بچه است. چون بچه می بیند که پدر به مادر فحش داد یا مادر به پدر فحش داد. فحشی که پدر و مادر به هم می دهند این باعث می شود حقوق بچه از بین برود. من این را شنیده بودم حرام است و شلاق دارد، شنیده بودم تعزیر دارد. ولی نمی دانستم که از حقوق بچه است. حق بچه نسبت به پدر و مادر این است که به هم احترام بگذارند. اگر می خواهید بچه ها گوش به حرفتان بدهند خوب صدایشان بزنید. بین بچه ها فرق نگذارید. لباس در خانه لباس عفیف باشد. صلاح نیست مادر روبه روی دختر آرایش کند. پدر خوب نیست روبه روی دختر لباس زیر و لباس کوتاه بپوشد. حجاب برای مرد واجب است. همانطور که برای زن لازم است. پسرهای بزرگ در خانه ای که خواهر بزرگ دارند شورت پایشان نکنند. حدیث داریم حق نداری دختر بچه که ۶ سالش شد روی زانویت بنشانی. حدیث داریم وقتی بچه ۶ ساله شد در یک رختخواب ن خوابند. حتی دو تا ۶ ساله پهلوی هم ن خوابند. دختر اگر ۶ ساله شد، دیگر حق نداری او را بیوسی. دختر ۶ ساله را روی زانویت نشان. دو تا ۶ ساله چه پسر چه دختر زیر یک لحاف ن خوابند. متن قرآن است بچه کوچولوها در را باز نکنند، پدر و مادر در را باز کنند. قرآن می گوید: که بچه کوچولو صبح، ظهر، شب اگر می خواهد بیاید اتاق پدر و مادر باید در بزند. اجازه بگیرد، نگوید: خوب اتاق مادرم است. خوب اتاق مادرت باشد. اتاق پدرت باشد باید در بزنی بعد وارد شوی. اصلاً قرآن «وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ» (نور/۵۸) متن وحی است. می فرماید: بچه های کوچولو صبح، ظهر «وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهْرِ» (نور/۵۸) زمانی که پدر و مادر لباس هایشان را می کنند، حتی وقتی لباس های ساده می پوشند

بچه حق ندارد وارد اتاق شود. این‌ها مسائل جنسی کودک است. خوابیدن زیر یک رختخواب، روی دامن نشاندن، بوسیدن، دست دادن این‌ها حسابش خیلی مهم است...^{۲۳}

امیرالمومنین(ع) فرمود: «وَلَدُ السَّوِّءِ يَهْدِمُ الشَّرَفَ وَ يَشِينُ السَّلَفَ»^{۲۴}، بچه بد شرف را منهدم می‌کند. «وَيَشِينُ السَّلَفَ» گذشته و آینده را به تاراج می‌دهد

امام صادق (ع):

لَا يَزَالُ الْمُؤْمِنُ يُورِثُ أَهْلَ بَيْتِهِ الْعِلْمَ وَ الدَّبَّ الصَّالِحَ حَتَّى يُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ جَمِيعًا؛

مؤمن همواره خانواده خود را از دانش و ادب شایسته بهره مند می‌سازد تا همه آنان را وارد بهشت کند.

مستدرک الوسائل، ج 12، ص 201

بچه با ادب والدین خود را اذیت نمی‌کند! باعث خسارت به اموال نمی‌شود! فحش و ناسزا نمی‌گوید! دعوا نمی‌کند! زور نمی‌گوید! دروغ نمی‌گوید! حرف والدین را گوش می‌کند و لجبازی نمی‌کند! لوس و نر نیست!

در مهمانی ها باعث شلوغی و اذیت و دعوا نمی شود! آبروی والدین را نمی برد!

بچه هایی که معمولا مرز را در ارتباط با بزرگسالان رعایت نمی کنند و به بزرگسالان به خصوص والدین شان توهین می کنند و کودکانی که دست روی والدین بلند می کنند یا فحاشی و توهین هایی کلامی دارند و حین عصبانیت به پدر و مادر حمله می کنند یا به افراد دیگر دست درازی می کنند را تحت عنوان کودکانی که درست تربیت نشده اند می توان نام برد

این کودکان معمولا حاصل روش های تربیتی نادرست والدین هستند؛ پدر و مادرهایی که روش های فرزند پروری آنها سهل گیرانه است. کودکان در این روش ها احترام گذاشتن به بزرگ ترها را یاد نمی گیرند و محدوده های مربوط به سن خودشان و والدین شان را نمی توانند به درستی رعایت کنند

زمان هایی که لازم است پدر و مادر دوست فرزندشان باشند (زمان بازی کردن) مانند یک همسن با کودک بازی کنند و در این حالت از لحاظ قدرت فرقی بین والدین و کودک نیست. وقتی بچه کار درست یا نادرست می کند، پدر و مادر باید از موضع بالا بچه را مورد تنبیه یا تشویق قرار دهند و این اصلا به معنای تنبیه بدنی نیست. تشویق به معنای اینکه رفتار مطلوب کودک تقویت شود و استفاده از تنبیه به معنای اینکه رفتارهای نامطلوب در کودک سرکوب شود.

مهم ترین معنای ادب

مهم ترین معنای ادب آنست که فرزند را در کارهای خوبی که می کند تشویق کنند و در کارهایی بدی که می کند برخورد و تنبیه نمایند.
نباید فرزند را کاملاً ازاد گذاشت که در این صورت خدای نکرده مانند علف هرزی رشد می کند

ادب آموختن یعنی عزت نفس داشته باشد. به علامه می گویند این پول را بگیر برا خودت خانه بخر. می فرماید نیاز ندارم. با اینکه مستاجر بودند

گدا صفت نباشد..پسر برا حلوا،صدا سگ درآورد.. مهمانی می رود میوه با خود میبرد.

امین باشد مثل سربازی که طلاهارا به صاحبش پس داد..این فرد اگر ریس بانک یا وزیر هم میشود خیانت نمی کند اختلاس نمی کند...

نوجوانی که جلو دیگران دعوا نمی کند حرف زشت نمی زند..

نوجوان کفش دزد..

جوانی که سر سفره امام هادی علیه السلام می خندید..

موقع توزیع غذا هجوم نمی آورد چند تا بیش از سهم خود نمی گیرد

.

..

اولین نقش مادر در تربیت، نوع ارتباط و برخورد با فرزندان است

به عنوان نمونه وقتی فرزندان حضرت زهرا (س) به منزل می آمدند آن حضرت به استقبال آنان می رفت و الفاظ بسیار زیبایی همچون "قره عینی" به کار می برد که در الفاظ امروز جامعه ما به معنای نور چشم و عزیزم است که به عنوان پسوندهای خطاب به فرزندان استفاده می شود، که این نوع ارتباط نشان دهنده نوع تربیتی است که اهل بیت پیامبر(ص) به کار برده اند

محبت در دو سال اول عمر کودک در تربیت توانایی های ذهنی فرزند مؤثر است

مهم ترین جنبه تربیت کودک به تربیت اجتماعی اختصاص دارد. کودک در دو سال اول زندگی همواره سعی در کشف جهان و انسان ها دارد. زمانی که یک کودک از جانب والدین به ویژه مادر به میزان مناسب توجه و محبت دریافت نماید، دنیا را یک محیط قابل اعتماد و امن شناسایی می کند. این نوع باور، سبک دلبستگی نام دارد و کل رابطه های اجتماعی کودک را در آینده تحت تأثیر قرار می دهد.

تأثیر تشویق فرزند

اسلام دستور داده از کسی که کار خوبی کرد تشکر شود بویژه از فرزندان

کودکانی که در خانواده‌هایی بزرگ می‌شوند که خوبی‌هایشان مورد قدردانی قرار می‌گیرد، احساس خوبی درباره خود دارند.

چنین کودکانی بیشتر از بقیه کودکان از عهده مبارزه با زندگی برمی‌آید و به هدف‌های بالاتری در زندگی میرسد

باهم بودن اعضای خانواده نیز سفارش شده است. و در این رابطه پیامبر اکرم(ص)

می‌فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُؤْمِنَ وَيُحِبُّ أَهْلَهُ وَوَلَدَهُ وَ أَحَبُّ شَيْءٍ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يَرَى الرَّجُلَ مَعَ
أَمْرَأَتِهِ وَ وَلَدِهِ عَلَى مَائِدَةٍ يَأْكُلُونَ فَإِذَا اجْتَمَعُوا عَلَيْهَا نَظَرَ إِلَيْهِمْ بِالرَّحْمَةِ لَهُمْ فَيَغْفِرُ لَهُمْ قَبْلَ
أَنْ يَتَفَرَّقُوا مِنْ مَوَاضِعِهِمْ؛

خداوند، مؤمن و خانواده و فرزندانش را دوست دارد. محبوب‌ترین چیز نزد خداوند آن است که مرد را با زن و فرزندانش بر سفره‌ای ببیند که از آن غذا می‌خورند. پس در آهنگام که بر سفره گرد آیند، به آنها نگاهی مهربانانه می‌کند و آنها را پیش از آن که از «جای خود متفرق شوند، می‌آمرزد. «تنبيه الغافلين ، ص ۳۴۳، ح ۴۹۸

والدین برای فرزندان دعا کنند

:پیامبر (صلی الله علیه و آله)

دُعَاءُ الْوَالِدِ لَوْلَدِهِ كَدُعَاءِ النَّبِيِّ لِأُمَّتِهِ ، دُعَاءُ الْوَالِدَةِ يُفْضَى إِلَى الْحِجَابِ؛

دعای پدر برای فرزندش، همانند دعای پیامبر برای امتش است. دعای مادر از موانع اجابت دعا، می‌گذرد.

خطر نفی شخصیت کودک در تربیت او

نفی شخصیت کودک باعث ایجاد روحیه انتقام گیری و عقده ای شدن کودک می شود.

روانشناسان پس از بررسی های علمی به این حقیقت رسیده اند که بسیاری از جنایتکاران و تبهکاران بزرگ اجتماع کسانی بوده اند که در دوران کودکی از آنها نفی شخصیت شده است یعنی جامعه چنین افرادی را به کلی طرد نموده و هیچ نوع شخصیتی برای آنها قائل نبوده است، این عده وقتی احساس کردند که جامعه آنها را طرد نموده، یکباره همه پرده ها را کنار زده به رفتارهای زننده غیر اجتماعی دست زده اند تا عقده های خود را خالی کرده، از جامعه انتقام بگیرند، به طور مسلم اگر شخصیت این افراد تا حدودی تثبیت می گشت ممکن بود این نیرو و استعدادها به جای این که در مسیر غلط و ناروا به مصرف [9] برسد در مجرای صحیح و اصولی به کار افتاده، منشأ آثاری می گشتند

3. دادن شخصیت به کودک: به فرزندان خود شخصیت بدهید همان گونه که در روایات 3. می خوانیم گاهی پیامبر (ص) به احترام کودک خود سجده نماز را طولانی می نماید تا از دوش آن حضرت پایین بیاید و گاهی به احترام کودک دیگران که صدای شیونشان بلند بود، نماز جماعت را با سرعت خاتمه می دهد و بدین وسیله عملاً به مردم درس و روش حفظ شخصیت اطفال را می آموزد.

4. فراهم آوردن میدان تجربه برای کودک

اگر جلوی تجربه کردن کودک توسط شما گرفته شود، اولاً جلوی شکوفایی یک قسم از استعدادهای کودک را گرفته اید، ثانیاً فرزند شما در آینده اعتماد به نفس خود را از دست

داده و صرفاً می خواهد از نظرات دیگران استفاده نماید و حاضر نیست تجربه کند، ثالثاً حضرت علی (ع) از [10]. قدرت انجام کاری را نداشته و دائماً از تجربه کردن می ترسد فرزندان خود در حضور مردم و گاهی حواله دادن جواب سؤالات مردم بر ایشان، به آنها [11]. شخصیت می دادند

رعایت تکامل تدریجی کودک: تربیت فرزند باید به صورت مرحله ای و متناسب با 5. سن او باشد.

دانشمند، مهدی ، ارزش والدین و تربیت فرزند، ص 69-70 ، یاس نبی، 1380ه ش [1]
موسوی راد لاهیجی، سید حسن، پدر مادر معلم مرا خوب تربیت کن ص 128 ، انتشارات امام شناسی و آثار الحجه (عج)- 1379ه ش [2]
آل عمران، 159 [3]
میخبر، سیما، ریحانه بهشتی یا فرزند صالح، ص 226، نور الزهرا(س) ، 1386ه ش [4]
گفتار فلسفی، کودک از نظر وراثت و تربیت، بخش دوم ص 247 ، هیئت نشر معارف اسلامی، 1346 به نقل از فرزندان ما ص 39 [5]
همان ص 246 به نقل از عقده حقارت، ص 27 [6]
ریحانه بهشتی یا فرزند صالح، ص 235 [7]
همان، ص 227 [8]
رشید پور ، مجید، تربیت کودک از دیدگاه اسلام، ص66، انتشارات کعبه 1362ه ش [9]
کاظمی، محسن، چگونه فرزند نابغه داشته باشیم، ص156 ، نشر میم، 1381ه ش [10]
ریحانه بهشتی یا فرزند صالح، ص 223 [11]

مهم ترین تاثیر بر کودک از طرف والدین است مثلاً. پدری که دروغ بگوید بر فرزند اثر می گذارد پدری که نماز نخوانده بر فرزند اثر می گذارد
از دامان ماک مادران فرزندان عالی تربیت می شود فی الارحام المطهره..خانه ای که در آن قرآن تلاوت شود شیاطین از آنجا می روند ولی اگر در خانه قمار و شراب و زنا و..باشد بچه منحرف می شود..

دیدنی ها و شنیدنی های کودک باید سالم از هر بدی باشد:

کودک مانند دوربین فیلمبرداری همه دیدنی ها و شنیدنی هارت ضبط می کند..

بچه ای که صحنه اعدام صدام را دید. برادرش را دار زد!

بچه ای که ذبح گوسفند را دید برادرش را ذبح کرد!..

جوانی که به بچه ها تجاوز می کرد گفت در کودکی شاهد عریان بودن والدین بوده است
براساس آمار اعلام شده امروز اصلی ترین مصرف کننده فضای مجازی، افراد زیر 18 سال
هستند یعنی حدود 14 میلیون مصرف کننده فضای مجازی در این سن داریم که بسیاری
از کودکان زیر 7 سال نیز در فضای مجازی هستند و براساس پیمایش صورت گرفته بیش
از 47 درصد کودکان زیر 7 سال تبلت اختصاصی دارند

مضرات فیزیکی استفاده از فضای مجازی کم نیستند، مثلا چاق شدن کودکان که می توان
برای به حداقل رساندن خطر چاقی آنها مدت استفاده از کامپیوتر را به یک تا دو ساعت
در روز محدود کرد، چیزی که بیشتر از مشکلات فیزیکی کودکان را در معرض خطر قرار
می کند فضای نامطمئن آن است، فضایی که می تواند به راحتی ذهن کنجکاو و پرسشگر
کودکان را با فضایی آشنا کند که حاوی صدمات روحی شدید برای وی باشد

تأثیر رفتار بد والدین بر فرزندان

بسیاری از افراد غافل در محیط خانه به محض پیش آمدن کوچکترین ناراحتی و اختلاف، رکیک ترین الفاظ و فحش ها را بر زبان جاری می سازند. غافل از اینکه این گونه کلمات برای کودک تازگی داشته و او را وادار به جستجوی معانی آنها می سازد و به تدریج کودک نیز آن ها را یاد می گیرد و ممکن است در آینده اسباب انحرافات فکری و فساد اخلاقی او را فراهم کند، روانشناسان عقیده دارند **یک نمونه و الگوی شایسته از هزار نصیحت نیکوتر است** و الگوی نیکو بهتر از پند و ارشاد است و هیچ چیز برای کودک مثل این نیست که مشاهده نماید گفتار و کردار مربی و پند دهنده، با یکدیگر تضاد دارد که این باعث سبک پدر و مادر در خانه [1]. شمردن نمونه های عالی و خوب و پندهای اخلاقی می گردد مواظب برخورد خود با یکدیگر بوده و در حضور فرزند احترام یکدیگر را نگهداشته و هیچ گونه بی احترامی نسبت به یکدیگر نکنند. پیامبر اکرم(ص) در روایتی می فرماید: از جمله حقوقی که فرزند بر پدر خود دارد این است که مادرش را احترام کند، برای کودک نام [2]. خوب انتخاب نماید، به کودک قرآن بیاموزد و او را به پاکی و پاکدامنی پرورش دهد

برخی از والدین نسبت به انجام عبادات فرزندان اهتمام نمی‌ورزند و حتی چون خود مقید به انجام عبادات نیستند، از عبادات فرزندان ممانعت می‌کنند، یا شاهد روابط نامشروع دختران و پسرانشان با نامحرمان (دوستی آنها) هستند و برخوردی نمی‌کنند، آیا وظیفه فرزندان در قبال والدین و اطاعت از آنها چیست و مسئولیت این گونه والدین چگونه است؟

:حضرت آیت الله صافی گلپایگانی

اطاعت از والدین در معصیت خدا جایز نیست

:حضرت آیت الله مکارم شیرازی

فرزندان صالح باید وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را در مقابل پدران و مادران انجام دهند، همان گونه که پدران و مادران وظیفه دارند فرزندان خود را امر به معروف و نهی از منکر کنند

نماز

قرآن فرموده خانواده ات را به نماز امر کن و بر این کار استقامت نما! و اهل بیت علیهم السلام گفتند از ۷ سالگی بچه هارا به نماز امر کنید..

والدین حتما در مساله نماز فرزندان جدی باشند و در این مورد جای گذشت و مسامحه نیست زیرا اگر فرزند نمازخوان باشد از بسیاری از انحرافات نجات می یابد لذا ابتدا از طریق محبت و تشویق و بشارت باید فرزند را به نماز واداشت که انشاءالله موثر است اما اگر موثر واقع نشد نوبت انذار و تهدید و و در اخر تنبیه است که در حدیث نبوی فرمودند اگر حاضر به خواندن نشد فاضربه!

بقول شاعر:

گندم از گندم بروید جو زجو!

اگر پدر با نماز باشد. اهل روزه باشد. اهل تلاوت قران باشد. نسبت به گناه حساس باشد، فرزندان

مومنی تربیت می نماید.

آقای می گفت زنم و دخترم کارهای زشت می کنند! از وی سوال شد شغلت چیست؟ گفت راننده بیابانم. از او سوال شد آیا نماز می خوانی؟ گفت گاهی!

وقتی پدر بی نماز است! اکثرا در سفر می باشد و علل دیگر. انوقت چه انتظار است که فرزندان نماز خوان و پاکدامن باشند!

گفتند که یه آقای پیش یه روحانی رفت و گفت زنم نماز نمیخونه! روحانی گفت بش بگو اگر بخونه میره بهشت! گفت بش گفتم قبول نمی کنه! روحانی گفت بش بگو اگر نخونه میبرنش تو جهنم! گفت اینم بش گفتم فایده نداره! روحانی گفت زنت چی میگه؟ گفت میگه اول خودت بخون تا منم بخونم! روحانی گفت خب درست میگه!

سخن از دل بر آید لاجرم بر دل نشیند!

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) به برخی از کودکان نگاه کردند و فرمودند: وای بر اولاد آخر الزمان از دست پدرانشان! سؤال شد یا رسول الله: آیا از پدران مشرک آنان؟ فرمودند:

خیر، از دست پدران مؤمن آنها، چون واجبات دین را به فرزندانشان نمی آموزند و اگر اولاد آنها بخواهند، بیاموزند، آنان را منع می کنند. و تنها به این قانع هستند که فرزندانشان از مال دنیا چیزی را به دست آورند. من از آنها بیزارم و آنها هم از من بیزارند^{۲۵}.

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَ أَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ^{۲۶}

غیر از خدا هر که را می‌خواید پیرستید بگو حقیقتاً زیانکاران کسانی هستند که خود و خانواده‌شان در قیامت جزو زیانکاران هستند و این زیانی آشکار است!

اقایی می‌گفت من یتیم بودم و سرهنگی از ژاندارمری که ادم مومنی بود مرا بزرگ کرد. او به من که اسمم قنبر علی است می‌گفت قنبر! اگر نماز نخوانی نون بت نمیدهم! و با فشار ایشان من نماز خوان شدم.

کودکان که اهمیت نماز را نمی‌دانند والدین باید آنها را وادار به این بهترین عمل در اسلام و به این عملی که کودک را در مقابل فحشا و منکرات و اکسینه می‌کند بنماید.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: اذا عرف الغلام یمینه من شماله فمروه بالصلاه

اگر پسر دست راست و چپ خود را از هم تشخیص داد، به او دستور دهید (و او را وادارید) تا نماز بخواند

اما سجاده علیه السلام کودکانی را که نزد او بودند وامی‌داشت که نماز ظهر و عصر و مغرب و عشاء را با هم بخوانند. به آن حضرت اعتراض شد. فرمود: این عمل برای آنها سبک تر و بهتر است و سبب می‌شود که به خواندن نماز پیشی بجویند و برای خوابیدن یا سرگرمی به کار دیگر نماز را ضایع نسازند، و امام، کودکان را به چیز دیگری غیر از نماز واجب دستورشان نمی‌داد و می‌فرمود: اگر قدرت و طاقت بر خواندن نمازهای واجب داشتند آنان را محروم نسازید^{۲۷}

عبدالله بن فضاله گوید: از امام صادق یا امام باقر شنیدم، که می فرمود: یترک الغلام حتی یتم له سبع فاذا تم له سبع سنین قیل له اغسل وجهک و کفیک، فاذا غسلهما قیل له صل ثم یترک حتی یتم له تسع سنین، فاذا تمت له علم الوضوء و ضرب علیه و أمر بالصلاه و ضرب علیها، فاذا تعلم الوضوء و الصلاه غفر الله لوالديه ان شاء الله²⁸

کودک را تا هفت سالگی بحال خود می گذارند. پس اگر هفت سالش تمام شد به او گفته می شود که صورت و دستانت را بشوی و اگر چنین کرد بار دیگر رهایش می کنند تا اینکه نه ساله شود، پس اگر نه سالش تمام گشت وضو یادش دهند و برای وضو گرفتن (اگر سرپیچی کند) او را بزنند، همچنین به نماز وادارش می سازند و بر خواندن نماز (اگر سرباز زند) او را بزنند. پس اگر وضو و نماز یاد گرفت خداوند پدر و مادرش را خواهد بخشید ان شاء الله.

و از پیامبر بزرگوار اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده که فرمود: أدب صغار أهل بیتک بلسانک علی الصلاه والطهور فاذا بلغوا عشر سنین فاضرب ولا تجاوز ثلاثا²⁹ فرزندان خود را با زبان بر نماز و وضو عادت دهید، و اگر به سن ده سالگی رسیدند آنها را برای واداشتن به نماز بزنید ولی از سه ضربه تجاوز نکنید.

معاویه بن وهب گوید: از امام صادق (علیه السلام) پرسیدم: فی کم یؤخذ الصبی بالصلاه فقال فیما بین سبع سنین و ست سنین³⁰

.در چه سالی کودک را وادار به نماز می کنند؟ امام فرمود: بین شش و هفت سالگی روایات زیادی (در حدود سی روایت) از معصومین - علیهم السلام - نقل شده که فرزندان

وسائل الشیعه، ج 3، ص 13.²⁸

مجموعه ورام، ص 358.²⁹

وسائل الشیعه، ج 3، ص 12.³⁰

خود را به نماز وادار کنید ولی اینکه مشخصا در چه سنی کودک را وادار به نماز کنند در روایات اختلاف است. سالهایی که بدین منظور در روایات ذکر شده به طور متفاوت. از سن شش تا سیزده سالگی است، که از مجموع روایات و جمع بندی آنها می توان گفت: والدین وظیفه دارند که قبل از بلوغ فرزند با شیوه های مختلف تربیتی او را به خواندن نماز وادارند و دست آخر اگر احیانا در خواندن نماز سستی و بی اعتنایی کرد می توانند او را تنبیه کنند. (در حد معقول)

سنین قبل از بلوغ، از هفت تا پانزده سالگی در پسران و تا نه سالگی در دختران را شامل می شود و نمی توان دقیقا مشخص کرد که در چه سنی باید کودک را اگر چه با تنبیه، به نماز واداشت.

اما به نظر می رسد که سن هفت سالگی مدنظر باشد همچنانکه بیشتر روایات مؤید و نشانگر این نکته است

حسن بن قارون می گوید: از حضرت امام رضا (علیه السلام) پرسیدم... مردی فرزند خود را به نماز خواندن مجبور می کند چون گاهی یکی دو روز نماز نمی خواند

امام فرمود: (فرزندش) چند سال دارد؟ عرض کردم: هشت سال

امام فرمود: سبحان الله! نماز را ترک می کند؟

عرض کردم: اگر نماز بخواند احساس ناراحتی می کند. امام فرمود: به هر صورتی که می تواند نمازش را بخواند و آن را ترک نکند

مساله نماز فرزندان یکی از دغدغه های مهم خانواده های مومن و متدین است.

بعضی سوال می کنند بچه های ما نماز نمی خوانند! چکار کنیم نماز بخوانند؟

جواب همان است که بالا عرض کردیم. اول از راه تشویق اگر نتیجه نداد از راه انذار!

امام صادق (ع) سفارش کرده اند که در 5 سالگی ، به کودک ، سجده آموزش داده شود. همچنین امام می فرمایند: «کودک خود را تا 6 سالگی فرصت دهید، سپس او را در فراگیری کتاب به مدت شش سال تربیت کنید. (وسائل باب 82 حدیث 2) شارع اسلام در زمینه های دیگر تشریعی نیز به تفاوت بین کودکان توجه دارد مانند حدیثی که درباره اقامه نماز میت برای کودک متوفای 5 ساله وارد شده است. از حضرت صادق (ع) سوال شد؟ «آیا اگر کودک 5 ساله ای بمیرد، باید نماز میت بر او خواند؟ حضرت فرمود: اگر نماز را فهمید و درک می کرد، بر او نماز خوانده شود». (وسائل باب 13 حدیث 4)

علاوه بر آموزش اعمال واجب اعم از روزه و نماز در 7 سالگی ، امام صادق (ع) در زمینه تعلیم احادیث اسلامی می فرمایند: «احادیث اسلامی را به فرزندان خود هر چه زودتر بیاموزید ، قبل از آن که مخالفان بر شما سبقت گیرند». (کافی ج 6 ص 76) امام صادق (ع) درباره روزه گرفتن کودکان می فرمایند: «ما به کودکان خود در 7 سالگی می آموزیم که هر قدر طاقت دارند، نصف روز باشد ، یا بیشتر و یا کمتر روزه بگیرند و هرگاه گرسنگی بر تشنگی بر آنان غلبه کرد، افطار کنند ، تا این که به روزه گرفتن عادت کنند و آن را تحمل نمایند. پس شما از کودکان خود بخواهید که در 9 سالگی هر قدر که طاقت روزه دارند، روزه بگیرند و هرگاه که تشنگی بر آنان غلبه کرد، افطار کنند». (فروع کافی ج 2 ، ص 124)

خداوند متعال در قرآن کریم فرموده است: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا؛ (تحریم، 6) ای کسانی که ایمان آورده اید؛ خود و خانواده خود را از آتش نگاه دارید.»
مولا امیرالمومنین (ع) در تفسیر این آیه شریفه می فرمایند: «عَلِّمُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيَكُمْ الْخَيْرَ وَادَّبُوهُمْ؛ (میزان الحکمه، ج 1، ص 103) یعنی به خود و خانواده خود خوبی بیاموزید و آنان را تربیت

کنید

(7109)

زمان شروع تربیت دینی چه موقع است؟

زمان شروع تربیت دینی از دوران نونهالی است؛ چرا که فطرت خداجوی کودک هنوز دست نخورده است و این، کار مربی را بسیار آسان می کند. حضرت علی (ع) می فرمایند: «آنچه را فرد در کودکی می آموزد، مانند نقشی است که روی سنگ حک می شود.» (بحار الانوار، ج 1، ص 224) یا اینکه می فرمایند: «قلب کودک مانند زمین خالی است که هر بذری را در آن بریزند، رشد خواهد کرد» (19)

پیامبر اکرم (ص) می فرمایند: «وقتی فرزندان شش ساله شدند، امر کنید نماز بخوانند. وقتی هفت ساله شدند، در این باره بیشتر تأکید کنید و در صورت لزوم می توانید آنها را

بزنید

..سیره حضرت امام درباره نماز فرزندان

نماز خوانده ای؟

خانم فریده مصطفوی (دختر امام خمینی)، نقل می کند:

«تازه مکلف شده و شب خوابیده بودم که آقا با اخوی وارد شدند. خیلی سرحال و خوش حال بودند. پرسیدند: «نماز خوانده ای؟» من فکر کردم چون الآن آقا سرحال هستند، دیگر نماز خواندن من هم برایشان مسئله ای نیست. گفتم: نه! ایشان به قدری تغییر حالت دادند و عصبانی شدند که ناراحتی سراسر وجودشان را فراگرفت و من خیلی ناراحت شدم که چرا با حرف و عمل مجلس به آن شادی را تلخ کردم». (ستوده، پایه پای آفتاب، ج ۱، ص ۱۳۹)

از هفت سالگی:

خانم خدیجه ثقفی (همسر امام خمینی) نقل می کردند:

«امام از هفت سالگی در تربیت دینی کودکان دقت داشتند و می گفتند: بچه ها از هفت سالگی نماز بخوانند. بچه را تشویق به نماز کن، تا وقتی ۹ ساله شدند، عادت کرده باشند». (خمینی، امام در سنگر نماز، دفتر ۷، ص ۱۰۴؛ میریان، پدر مهربان، ص ۷۵)

عادت به حجاب:

فروع السادات پسندیده (دختر آیت الله پسندیده) نقل می کند: «یک دفعه من و همسرم و آخرین دخترم که فکر می کنم پنج سالش بود به قم خدمت امام رفتیم. آقا همیشه خیلی با محبت و علاقه برخورد می کردند. وقتی خدمتشان رسیدیم، گفتند: اسم این دختر شما چیه؟ گفتم: فریبا. گفتند: چرا چیزی سرش نکردید؟ گفتم: آقا این پنج-شش سالش است. گفتند: باشد، پنج-شش سالش باشد، سرش کن، عادت می کند. گفتم: باشد، حتماً.

حضرت امام در مورد حجاب و رو گرفتن خیلی تأکید می کردند». (میریان، پدر مهربان، ص ۷۵)

سفارش به نماز

زهرا اشراقی (نوه امام خمینی)، نقل می کند:

«آقا راجع به نماز بچه ها بسیار سفارش می کردند؛ نسبت به اینکه فرزندانشان نمازهای خود را در اول وقت به جا بیاورند». (مجله سروش، شماره ۴۷۶)

۲- تفاوتی نداری

عاطفه اشراقی (نوه امام خمینی)، نقل می کند: «ده سال بیشتر نداشتم که با برادرهایم و پسرخاله ام قایم موشک بازی می کردیم، حجاب هم داشتم اما امام یک روز مرا صدا کردند و گفتند: شما هیچ تفاوتی [از لحاظ تکلیف شرعی] با خواهرتان ندارید. مگر او با پسرها بازی می کند که شما با پسرها بازی می کنید؟ از آن روز به بعد با پسرها بازی نکردم». (مجله زن روز، شماره ۱۲۶۷، ص ۴۷)

۳- زود برو نمازت را بخوان

بچه ها را از کوچکی باید به نماز تمرین داد. دستور رسیده است که به بچه از هفت سالگی نماز تمرینی یاد بدهید. البته بچه هفت ساله نمی تواند نماز صحیح بخواند؛ ولی صورت نماز را می تواند بخواند. از هفت سالگی می تواند به نماز عادت کند؛ چه پسر و چه دختر؛ یعنی همان اولی که بچه به

دبستان می رود، باید نماز را در دبستان به او یاد بدهند؛ در خانواده هم باید به او یاد بدهند. (مطهری، گفتارهای معنوی، ص ۱۰۰)

محمد تقی شریعتی (نوه امام خمینی)، نقل می کند: «یک روز امام داشتند توی حیاط راه می رفتند که من آمدم از کنارشان رد شوم. به من گفتند: بیا اینجا. من رفتم پیش ایشان، به من گفتند: نماز ظهر و عصر را خوانده ای؟ گفتم: نه! گفتند: زود برو نماز را بخوان که از ثوابش کم نشود». (مجله سروش، شماره ۴۶۷، ص ۱۱)

مرتضی اشراقی (نوه امام خمینی)، چنین نقل می کند: «امام می پرسیدند: نماز خوانده اید؟ می گفتیم: بله، نماز ظهر را خوانده ایم، ولی نماز صبح را خواب ماندم. می گفتند: نماز صبح را خواب می مانید، می توانید هر وقت که بیدار شدید، نماز صبح را بخوانید.

یک بار من گفتم: اگر بلند شدیم ساعت دو بود چی؟ گفتند: نماز صبح را بخوان! یعنی حتی قبل از اینکه اذان بگوید. ایشان به این طریق روحیه ما را تشویق می کردند، چون هنوز به ما نماز واجب نشده بود و به مرور به این مسأله عادت می کردیم». (میریان، پدر مهربان، ص ۷۰)

فراهم کردن فضای معنوی در خانواده

پدر و مادر بویژه پدر باید فضای خانواده را یک فضای معنوی بنمایند. که در این خانه، پدر و مادر خود نماز می خوانند و حتی برای نماز شب هردو بیدار می شوند. اهل تلاوت قرآن هستند. اهل نماز جمعه و جماعات می باشند. اهل دعای ندبه هستند. اهل روضه اهل بیت علیهم السلام گرفتن و رفتن به مجالس روضه می باشند. در این خانه از غیبت خبری نیست. از صحبت کردن درباره امور لغو و بیهوده اجتناب میشود و معمولاً در مورد مطالب مفید صحبت می شود. از حرف زشت و ناسزا خبری نیست و همدیگر را با احترام صدا می کنند و هم را مسخره نمی نمایند و از موسیقی و امثال هم در این خانه اثری نمی یابید. آنوقت کودکانی که در این خانه تربیت خواهند شد عالی خواهند بود.

آموزش قرآن کریم

یکی از حقوق فرزندان، تعلیم قرآن به آنهاست؛ امیرالمومنین علی(علیه السلام) در این باره می فرماید:فرزند را بر پدر حقی است و پدر را بر فرزند حقی، حق پدر بر فرزند آن است که فرزند در هر چیز جز نافرمانی خدای سبحان او را فرمان برد و حق فرزند بر پدر آن است که او را نام نیکو نهد و نیکو تربیت کند و قرآنش تعلیم دهد.

این تعلیم قرآن می تواند توسط خود پدر به طور مستقیم صورت گیرد و یا اینکه برای فرزندش معلم قرآن بگیرد که در این رابطه اکثر مسلمین غافل بوده و پدران به این حق عمل نمی کنند.

گاهی والدین نسبت به آشنایی فرزندان با قرآن بی تفاوتند ولی برای آموزش های دیگر اهتمام عجیبی دارند در حالی که قرآن راه رستگاری را آموزش می دهد. تنها معجزه ای که در حال حاضر از پیامبران در اختیار بشر قرار دارد قرآن کریم است، قرآن وسیله هدایت انسان از ظلمت به سوی نور است ولی به تنهایی کافی نیست و به تبیین کننده نیاز

دارد. آموزش قرآن کودکان یکی از حقوقی است که برگردن والدین می باشد و برای آشنا کردن آنها با مهم ترین حقشان باید آن را بلند در حضورشان بخوانیم.

تلاوت قرآن در خانه در سایر افراد خانواده اثر دارد، پدر و مادری که خواندن قرآن جزو برنامه زندگی آنان است فرزندان شان نیز به فراگیری و خواندن قرآن علاقه مند می شوند و این خود یکی از راه های تعلیم قرآن به فرزندان است، زیرا کودک و نوجوان به طور عمده تحت تأثیر سخنان والدین، معلمان و دوستان است و این تأثیرپذیری در کودکی بیشتر از پدر و مادر است.

امام حسین علیه السلام برای تعلیم قرآن فرزندش معلم استخدام نمود و هنگامی که معلم به فرزند امام سوره حمد را یاد داد امام مزد و پاداش بزرگی به او پرداختند.

تلاوت سوره کافرون به هنگام خواب

از رسول گرامی (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده که آن حضرت به برخی از یارانش فرمود: اذا أردت انام فاقراً هذه السورة یعنی الجحد..³¹

و قال (صلی الله علیه و آله و سلم) قولوا لصبيانكم اذا أرادوا المنام ان يقرأوا هذه السورة حتى لا يتعرض لهم الجن³²

هر گاه خواستی بخوابی سوره کافرون را بخوان... همچنین فرمود: وقتی فرزندان

مستدرک الوسائل، ج 4، ص 295.³¹

مستدرک الوسائل، ج 4، ص 295.³²

خواستند بخوابند به آنان نیز بگویند همین سوره را بخوانند تا جنینان به آنان آسیبی نرسانند

در روایت است که خداوند عذاب قبری شخصی را برداشت زیرا معلم به فرزند آن شخص بسم الله الرحمن الرحيم یاد داد. (تفسیر روض الجنان وروح الجنان)

پیامبر خدا ص فرمود: هرگاه معلم به کودکی امر کند که بسم الله الرحمن الرحيم بگوید. خداوند آن کودک و والدینش و معلم را می آمرزد. (منهج الصادقین)

و از رسول خدا ص روایت شده که خداوند قومی را عذاب کرد ولی به خاطر اینکه بسم الله الرحمن الرحيم بر زبان کودکی از آن قوم جاری شد خداوند عذاب را از آن مردم بمدت چهل سال برداشت

در دانشگاه تدریس داشتم در کلاسی از 70 دانشجوی کاردانی فقط ده نفر می توانستند یک صفحه قران را بدون غلط بخوانند!

اگر مرد یا زنی بلد نباشد قران بخواند اولین مقصر، پدر اوست! چون پیامبر اکرم (ص) وظیفه پدر می داند که به فرزندش قران یاد بدهد و اگر خود بلد نیست، معلم برای فرزندش بگیرد.

یکی از مومنین برنج فروش، هر موقع مشتری نداشت به قرائت قران مشغول میشد. روزی از او پرسیدم شما چگونه قران یاد گرفتی؟

گفت ما بچه که بودیم در روستا زندگی می کردیم.روزی پدرمان یک ملا از شهر به خانه ما در روستا آورد و به او حقوق و جا و غذا داد تا به من و برادرم قران یاد بدهد.وما بوسیله ان ملا قران یاد گرفتیم.

نظارت شبانه روزی والدین بر کودکان خود

والدین باید تا زمانی که فرزندشان به سن رشد می رسد شبانه روز مراقب او باشند حتی بر خوابیدن او نظارت کنند.مخصوصا نظارت بر دوستان او.نظارت بر رفت و آمدهای او.ونظارت بر رفتارهای او.و بی تفاوتی در این مورد گاهی باعث انحراف فرزند و ضررهای جبران ناپذیر می گردد.

در روایت است که پسران وقتی به شش سالگی رسیدند نباید در یک بستر بخوابند .^{۳۳}

((اذا بلغت الجارية ست سنین فلا ینبغی لک ان تقبلها))

امام باقر علیه السلام فرمود: وقتی دختر به سن شش سالگی رسید سزاوار نیست که او را بیوسی

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: رختخواب پسر و پسر، دختر و دختر، دختر و پسر را وقتی به سن ده سالگی می رسند باید جدا کرد.^{۳۴}(زیرا در این سن قوای شهوانی کم کم می تواند خطرناک باشد

همان^{۳۳}

بنابراین در سخن و اعمال و لباس پوشیدن و غیره باید رعایت عفاف را کرد).
پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: پدر نباید با دخترش زیر یک لحاف بخوابد، مادر هم نباید چنین کند.^{۳۵}

اثرات منفی رفت و آمد و معاشرت با خانواده‌های لاابالی بر روی فرزندان

سؤال:

معاشرت و رفت و آمد خانوادگی با خانواده‌های لاابالی معتاد و غیر مقید به محرم و نامحرم، با توجه به اثرات منفی آن بر روی فرزندان چه صورت دارد؟

پاسخ:

حضرت آیت الله خامنه‌ای

رفت و آمد خانوادگی با افراد مذکور اگر مستلزم حرام یا همراه با خطر معتاد شدن
فرزندان باشد، جایز نیست

:حضرت آیت الله فاضل لنکرانی

.اگر مفسده داشته باشد، جایز نیست

:حضرت آیت الله صافی گلپایگانی

معاشرت با آنها آثار منفی دارد و چه بسا علاوه بر تأثیر اخلاق و رفتار آنها در بچه ها در
بزرگ ترها هم مؤثر باشد. ولی برای کسی که نهی از منکر بتواند انجام دهد و آنها را
راهنمایی نماید اشکال ندارد، بلکه مستحسن است

:حضرت آیت الله تبریزی

مخالطه زن و مرد نامحرم و پسر و دختر بالغ نامحرم جایز نیست و معرض نشر فساد است
و شارع حرام کرده است

نقش والدین در سعادت و شقاوت فرزندان

1- تربیت خوب فرزند ثوابهای عظیمی دارد زیرا والدین باید سختی‌ها و مجاهدت‌های زیادی انجام دهند تا فرزندان به سعادت برسند.

2- والدین در ابعاد مختلف تربیتی از قبیل جسمانی، روانی، رفتاری و دینی نقش آفرین هستند.

3- نقش محبت به فرزندان در سعادت فرزندان بسیار اثرگذار است. بشرط اینکه اعتدال در آن رعایت شود. همچنین رعایت عدالت در محبت به فرزندان مسئله مهمی می‌باشد.

4- اقتدار والدین نیز باید همراه با محبت باشد تا برنامه‌های تربیتی آنها مورد مسامحه قرار نگیرد. والا اگر اقتدار نباشد فرزندان نافرمانی می‌کنند که پیامبر اعظم ص فرمود: خدا یا بتو پناه می‌برم از فرزندی که خدایم باشد! ⁽¹⁾ یعنی فرزند به والدین امر و نهی کند.

5- در برخورد تنبیهی با فرزند باید ترتیب رعایت شود بدین صورت که در صورت تخلف فرزند، ابتدا با قهر والدین و در صورت عدم تاثیر استفاده از حالات چهره و نگاههای تند به فرزند و در مرحله بعد تذکر در خلوت سپس محروم کردن از مزایایی مثل تفریح و پول

توجیبی بعد از آن وادار کردن به کارهای خدماتی منزل ودر آخر تنبیه بدنی که نباید باعث سرخ و کبود شدن بدن شود.

اگرچه در زندگی ائمه (ع) دیده نشده که فرزندانشان را تنبیه کرده باشند.

6- در هفت سال اول بجز بازی نباید برنامه آموزشی از کودک انتظار داشت.

امام کاظم ع فرمود: مستحب است فرزند در کودکی به بازی وجست وخیز پردازد تا در بزرگسالی حلیم گردد.⁽²⁾

والدین خوبست با کودکان بازی کنند. علی (ع) فرمود: هر که فرزندی دارد با او کودکی کند.⁽³⁾

7- فضای منزل باید امن باشد والا تربیت با مشکل روبرو می گردد پس اگر زوجین باهم درگیری دارند دور از فرزندان باشد.

8- تحقیر فرزندان وسرزنش آنها در حضور دیگران مخصوصا آزار کودک گاه منتهی به ضررهای بزرگی در سنین بالا می گردد. جوانی که 50 کودک را مورد تجاوز سپس قتل قرار داده بود بعد از دستگیری اعلام کرد تصمیم داشتم هزار کودک را اینگونه از بین ببرم زیرا در کودکی بمن تجاوز شد.

کودکان را با عزت نفس باریاورید. برخلاف بعضی کولیا که فرزندانشان را از همان کودکی گدا بار می آورند!

9- از هفت سالگی به بعد باید مراقبت بیشتری از نوجوان بعمل آید زیرا او ساعاتی را از خانواده دور می شود. الزمه نفسک سبع سنين ثم ضمّه اليک سبع سنين⁽⁴⁾

1. بحارج 81 ص 186

2. بحارج 42 ص 214

3. وسائل ج 15 ص 203

4. وسائل ج 15 ص 193

10- وادار کردن نوجوان به نماز از مهمترین برنامه تربیتی والدین است. که بقدری این مسئله مهم است که پیامبر رحمت فرمود اگر نوجوان بعد از 7 یا 9 سالگی به هیچ وجه حاضر به نماز خواندن نشد او را با تنبيه وادار کنید تا نماز بخواند.

زیرا آنقدر در نماز فوائد است که در این مورد زور و اجبار بلامانع است.

سؤال:

معیار ممیز بودن بچه چیست و معمولاً از چندسالگی بچه را ممیز می گویند؟

پاسخ:

حضرت آیت الله خامنه ای

ملاک تشخیص خوب و بد است و سن خاصی شرعاً مطرح نیست

حضرت آیت الله بهجت

صدق عرفی دارد، در هر اموری به لحاظ آن امر. مثلاً، در مورد زن و مرد اینکه محرم و نامحرم را بشناسد و در حد تشخیص باشد.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی

معنای تمیز در امور مختلف متفاوت است و حقیقت آن تشخیص دادن خوب و بد درباره هر موضوعی است.

حضرت آیت الله نوری همدانی

معیار در ممیز بودن آن است که خوب بد را تشخیص دهد و معمولاً در سن حدود شش، هفت سالگی کودک ممیز می شود.

چهل نکته تربیتی

1- هدیه را اول به دختر بدهید

2- با طفل خود بازی کود کانه بکنید

3- اطفال را بخاطر گریه هاشان نزنید زیرا تا مدتی گریه شهادت به وحدانیت خداوند، شهادت به نبی

اكرم و دعا برای والدین است

4- فرزندان خود را ببوسید. پس همانا برای هر بوسیدن درجه ای در بهشت است

5- با سلام کردن به فرزندان به او شخصیت دهید

6- کودک را در کارهای کودکانه خود تمسخر نکنید. کارهایش را احمقانه نخوانید

7- فرزند را زیاد امر و نهی نکنید تا جرات پیدا کند و در بزرگسالی نافرمان شود و زیر بار هر دعوت حیوانی و شیطانی نرود

8- به فرزندان خود شخصیت بدهید

9- به وعده خود وفا کنید

10- در کودکان عشق و علاقه به نماز را ایجاد کنیم

11- لوس کردن، کودکان را موجوداتی ضعیف و بی اراده بار می آورد

12- کودک را تحقیر نکنید

13- برای کودکان خود دعا کنید. به خصوص پدران

تذکرات را با ملایمات بیان کنید تا سدی بین والدین و فرزندان نشود -14

اگر کودک در خانه مورد احترام باشد، کمتر از اوامر پدر و مادر سرپیچی می کند -15

احترام به کودک و حسن معاشرت پدر و مادر با وی یکی از اساسی ترین عوامل ایجاد شخصیت در کودک است.

مربی خوب کسی است که خواسته های کودک را از راه های صحیح و با روش درست تعدیل کند -16

ایمان را در کودکان تقویت کنید -17

از میچ گیری و رفتار سرورانه با کودکان بپرهیزید -18

فرزند را راستگو تربیت کنید -19

در خانه طوری رفتار کنید که اطفال به راستگویی عادت کنند

کودک را نترسانید زیرا ترس شخصیت کودک را از بین می برد و دچار اختلال روانی می کند -20

نوازش یکی از غذاهای روانی کودک است باید به اندازه کافی از آن تغذیه شود -21

زشتی گناه و تنفر مردم از گناهکار را به کودک بفهمانید -22

بستر بچه ها قبل از 6 سالگی از هم جدا باشد -23

تذکرات وقتی اثر دارند که والدین خود مجری و عامل آنها باشند -24

توجه داشته باشید فرزندان آنگونه که ما می خواهیم نمی شوند بلکه آن طوری که ما هستیم می شوند.

بین نظم در خانه و بیرون فرق قائل شوید و اجازه دهید در خانه آزادانه بازی کنند -25

رفتارهای غیر منتظرانه کودکان را تا حدودی تحمل کنید -26

در تذکر، دیگران را به رخ او نکشید و کسی را با او مقایسه نکنید -27

از طریق داستان سرایی بسیاری از مفاهیم خوب را به کودک القا کنید. داستان خوب و زیبا -28
برایش بخوانید و از رسانه و انیمیشن دور نگهشان دارید

شیطنت کودک در خردسالی نشان دهنده زیادی عقل او در بزرگسالی است آن را سرکوب -29
نکنید.

کودکان را از 7 سالگی دعوت به نماز کنید که نماز آرامش و روح و قلب را در کودکان ابدی -30
میکنند .

به فرزند خود قرآن بیاموزید که نگاه به قرآن و خواندن آن فهم و ذهن کودک را روز افزون -31
می کند .

از متهم کردن اطفال به دروغ گویی خودداری کنید -32

حس کنجکاوی کودک را با حوصله ارضا کنید -33

در برابر فرزندان هیچ گاه مشاجره نکنید -34

کودکان از مرگ در هراسند بخصوص مرگ والدین. مدام نگوئید "خدا مرگم بده" و از مرگ -35
خود کودکان را نترسانید .

استعدادهای فرزندان را کشف کنید و آن ها را شکوفا کنید -36

37- از نظر مادی نه بی توجه باشید نه کودک را ارضا کنید هر دو خطرناک است

38- تنها نقطه امید و مایه شادی کودک، مهر پدر و مادر است روان او را مضطرب نسازید

39- مناسب تکامل کودک به او آزادی دهید و او را به اختیار خودش بگذارید

40- تربیت فرزند و آموزش واجبات از وظایف والدین است و کسانی که به این امر توجه ندارند

..مورد نکوهش هستند